

Flacăra

Biblioteca Centrală
Regională
Hirsova

Proletari din toate țările,
uniți-vă!

21

Anul XV nr. 21 (573)
21 mai 1966

I. f. a. - 10 ani de activitate

Institutul de fizică atomică — cel mai important dintre institutele de cercetare înființate în țara noastră în anii puterii populare — a împlinit la 18 mai 1966 10 ani de la înființare.

Cu această ocazie ne-am adresat tovarășului MIHAI BĂLĂNESCU inginer-șef al institutului, care ne-a declarat următoarele:

Institutul de fizică atomică, apărut ca o consecință logică a politicii înțelepte a partidului nostru în domeniul cercetării și aplicării în scopuri pașnice a energiei atomice, a fost creat prin restructurarea fundamentală a vechiului Institut de fizică al Academiei și s-a putut dezvolta continuu prin sprijinul acordat în mod constant de organele de partid și de stat.

Astfel, de la înființare și până în prezent, institutul nostru i s-au alocat fonduri a căror valoare depășește de câteva ori sumele acordate întregii activități de cercetare științifică din țara noastră până în 1944.

Peste 40 000 mp însumează astăzi suprafața construită a obiectivelor în care se desfășoară activitatea de cercetare științifică, dintre care cităm printre cele mai importante: reactorul atomic, ciclotronul, pavilioanele de fizică nucleară, de electronică nucleară, de raze cosmice, beta-tronul, stația de catalizatori, halele de încercări și experimentări, atelierele de prototipuri și producție în serie mică a utilajelor destinate tehnicii nucleare etc.

Utilajele și aparatura cu care au fost înzestrate aceste obiective ating astăzi o valoare de peste 200 000 000 lei.

Paralel cu înzestrarea materială, în cei zece ani de existență, institutul a cunoscut și o puternică creștere — numerică și calitativă — a cadrelor sale de cercetare și tehnice, devenind în același timp și un centru de calificare superioară pentru cadrele din alte instituții interesate în aplicarea în scopuri pașnice a energiei atomice.

Ca să exemplificăm acest fapt este suficient să precizăm că în prezent, numărul de cadre care lucrează în institut reprezintă o creștere de 450% față de 1956, iar cifra specialiștilor din alte domenii (industrie, medicină etc.) formate și specializate se ridică la aproape 1 000.

Profilul actual al institutului a devenit foarte complex, cuprinzând: activitatea de cercetare fundamentală și aplicativă, asigurarea bazei materiale pentru aplicarea radioizotopilor și tehnicii nucleare în scopuri pașnice, pregătirea, formarea și specializarea de cadre, asigurarea producției de radioizotopi, colaborarea cu diverse ministere în probleme aplicative, proiectarea elementelor de automatizare pe bază de radioizotopi, îndrumarea și controlul unităților care utilizează radioizotopi și tehnicile nucleare etc.

Devenind un centru nuclear comparabil cu cele mai avansate centre similare din lume — la împlinirea a 10 ani de existență — Institutul de fizică atomică poate raporta cu mândrie partidului și guvernului îndeplinirea cu succes a tuturor sarcinilor primite în acest timp cit și hotărârea ca și în viitor să depună tot efortul în vederea executării sarcinilor care îi vor reveni.

Dintre „bătrâni” liceului — foști profesori sau elevi — sînt în viață Radovici, fost director, în vîrstă, azi, de 93 ani, Ion Băulescu, profesor de filozofie — fost elev al liceului și coleg de clasă cu Ion Minulescu — azi în etate de 86 ani, Ștefan I. Teodorescu, fost președinte de secție al Tribunalului Suprem, în vîrstă de 74 ani.

Cu prilejul centenarului, liceul a editat o monografie —

autori fiind prof. N. Vlad prof. Tudor Popescu și pus o placă comemorativă

Liceul din Pitești a parcurs un drum de un veac. Procerile politico-sociale din țara noastră îi asigură în prezent condiții luminoase desfășurare a activității pregătire a viitoarelor clase ale construcției economice culturale din patria noastră socialistă.

Vasile NEGESCU

cea mai mare din țară

coperta noastră

Marie Dubois și Ileana Sandu, două din actrițele ce apar în coproducția româno-franceză „Serburile galante”, realizată de René Clair în studiourile de la Buftea (vezi și pagina 15).

Fotografate de S. STEINER

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1, raionul 30 Decembrie. Casa poștală 4113, Of. 33. Telefon 17-60.16 — Int. 1744. ABONAMENTE la toate oficiile poștale, la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. TARIF DE ABONAMENTE: 3 luni — 26 lei; 6 luni — 52 lei; un an — 104 lei. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”.

centenarul liceului nostru

Înființat la 21 mai 1866, liceul „Nicolae Bălcescu” din Pitești își serbează, mine, centenarul.

Cu un secol în urmă, școala a funcționat cu un singur profesor-director — naturalistul N. N. Miclescu — cu 12 elevi, o masă-catedră, un scaun, o tablă, o cretă și un clopoțel...

Azi, liceul numără 26 clase cu aproape 2 000 de elevi, 119 profesori și salariați administrativi, un internat cuprinzător și o cantină în care sînt hrăniți zilnic circa 700 elevi.

Biblioteca liceului dispune de 17 000 volume, iar bunurile așezămîntului însumează o valoare de 11 milioane; numai valoarea materialului didactic trece de 1 milion de lei.

Laboratoare, săli de studiu, de muzică și de gimnastică, un amfiteatru se integrează în

mijloacele de desfășurare a procesului de învățămînt.

Printre foștii elevi ai liceului figurează cunoscute nume de savanți ca dr. Gh. Marinescu și Gheorghe Vilsan, oameni de artă ca pictorul Schweitzer-Cumpăna și poetul Ion Minulescu, generalul Constantin Cristescu, comandantul Armatei a II-a în primul război mondial, scriitorul și publicistul Tudor Teodorescu-Braniște, fostul prim-ministru Armand Călinescu, asasinat de legionari, prof. univ. Mihail Ghelmegeanu, criticul literar Vladimir Streinu și mulți alții, laureați ai premiului de stat și a unor premii de peste hotare, profesori emeriți, oameni de știință, de cultură și de artă, precum și activiști cu munci de răspundere în aparatul de partid și de stat.

O clădire impunătoare cu parter și cinci etaje, ridicată în parcul Vitan, va fi sediul celei mai mari policlinici din țară. Pregătirile pentru deschiderea ei au atins zilele acesteia faza finală. Cîteva date edificatoare: noua policlinică a raionului „Tudor Vladimirescu” va asigura asistența ambulatorie de specialitate pentru circa 150 000 de locuitori și este prevăzută să acorde în medie 650 000 consultații și 405 000 tratamente pe an.

În afară de specialitățile de bază: medicină internă, chirurgie, O.R.L., oftalmologie, ginecologie, pediatrie etc., policlinica va acorda consultații pentru stomatologie, oncologie, gastroenterologie, cardiologie, endocrinologie, neuropsihiatrie infantilă, reumatologie, balneofizioterapie, cultură fizică medicală, pneumologie etc. Se adaugă la toate acestea circa 150 000 consultații radiologice, precum și 390 000 analize

și 200 000 procedee balneofizioterapice. Există săli de tratamente și pansamente, de operație pentru mică chirurgie, servicii de tehnică dentară, de transfuzii etc. Aparatele moderne de investigație și tratament reprezentînd ce este mai bun în știința tehnică medicală, impun policlinica Vitan ca pe una din cele mai frumoase și importante realizări din domeniul sănătății publice.

În aceeași clădire va funcționa și un serviciu de asistență medicală la domiciliu înzestrat cu autosalvare și personal calificat.

Avantajele pe care le prezintă o asistență de calitate centralizată, beneficiind de cadre cu înaltă calificare și de bolnavul toate specialitățile concentrînd în aceeași clădire, apar acit se poate de evident.

P.

vă plăcăm capșunile

Discuția pe care am avut-o cu tovarășul inginer TUDOR STANCU din Direcția generală a producției hortiviticole din cadrul Consiliului Superior al Agriculturii s-a referit la cele dintîi fructe pe care ni le oferă primăvara: capșunile.

Datorită calităților gustative deosebite și conținutului bogat în principii nutritive, cultivarea capșunilor în țara noastră cîștigă tot mai mult teren. La ora actuală culturile de capșuni cuprind o suprafață de 3 400 hectare. Terenurile cele mai mari le are regiunea Maramureș: 1 313 hectare. În ultimii doi-trei ani cooperativele agricole de pro-

ducție din diferite regiuni țării au dat atenție sporită cultivării acestor fructe.

— Ce considerente determină extinderea cultivării capșunilor?

— În primul rînd, fructele acestea sînt solicitate tot mai mult în consumul populației. Pe de altă parte, unitățile agricole s-au convins că pe urma capșunilor se obțin venituri bănești. Un hectar cultivat cu capșuni aduce venituri între 24 000 și 35 000 lei.

— Care va fi producția totală de capșuni în acest an? — 18 000 de tone. Producătorii unităților agricole au c-

tractat cu întreprinderile regionale de valorificare a fructelor și legumelor cantitatea de 11 600 tone.

— Sîntem informați că în ultima vreme s-au introdus soiuri noi de căpșuni. V-am ruga să ne amintiți câteva, arătându-le caracteristicile.

— Este adevărat. S-au introdus câteva soiuri noi ca: Senga-Sengana, Africa, Talisman, Robinson, Treya. Toate aceste soiuri întrunesc două caracteristici: sînt de mare productivitate și rezistente la transport.

AI. DUMBRĂVEANU

hoteluri, moteluri, hanuri...

Creșterea an de an a numărului de turiști (români și de peste hotare) care vizitează orașele și locurile pitorești ale țării pune și problema cazărilor corespunzătoare. În acest scop s-au luat o serie de măsuri. Iată câteva din ele: la Tulcea, oraș deosebit de frecventat de turiștii care se îndreaptă spre Delta, va începe în anul acesta construirea unui hotel cu 250 de locuri. Noi hoteluri vor fi construite la Oradea, la Arad și la Iași — toate utilitate modern și cu restaurante proprii. Alte hoteluri mai vechi (din Deva și Sibiu) sînt în momentul de față renovate și extinse.

Pe anumite locuri și șosele mai frecventate de turiști vor reapare tradiționalele hanuri la a căror construire se vor utiliza elemente de arhitectură veche românească. Primele hanuri turistice vor fi con-

struite — așa cum ne informează O.N.T. — pe șoseaua Oradea-Cluj, la Moldovița (în zona mănăstirilor din nordul Moldovei) și la Poiana Teiului, lângă lacul Bicz.

Turiștii-automobilisti vor avea posibilitatea să facă popas și în moteluri. Unul, de pildă, se construiește lângă Iași (pe dealul Bucium), altul la Căciulata (pe Valea Oltului.) Asemenea moteluri pot găzdui între 80 și 120 de turiști cu locuri de garare a automobilelor și motocicletelor respective.

De asemenea, vor fi înființate noi locuri de camping în afară de cele de la Mamaia și Sibiu (acestui din urmă i se va dubla capacitatea). Astfel, unul se va crea la Bicz în preajma Ceahlăului, și altul la Vatra Dornei.

F. B.

170 000 de cititori

Patrimoniul bibliofol de care dispune și activitatea permanentă pe care o desfășoară ac din Biblioteca centrală la stat a Republicii Socialiste Românie a instituției cunoscute și peste hotarele țării. Fondul său de lucru este format din: 4 161 000 de cărți și reviste, 89 700 de scrisori, 5 800 de fotografii, 40 000 de partituri muzicale, 15 200 de benzi de magnetofon, 6 700 de cărți rare, 5 200 de discuri, 950 de manuscrise, 2 800 de clase și hărți. Biblioteca înreține relații de schimb și bonamente cu 1 200 de instituții din 104 țări, primind permanent, în afară de cărți, 100 de periodice curente. În decursul anului 1965 biblioteca a avut 170 492 de cititori (467 e zi), care au consultat: 33 141 de cărți și reviste

(1 735 pe zi), 12 242 de discuri și benzi de magnetofon, 2 057 de note muzicale, 941 de manuscrise și peste 1 000 de hărți, fotografii, desene și gravuri. În afară de activitatea pe care i-o reclamă relațiile cu cititorii, biblioteca desfășoară și o importantă operă editorială, publicînd periodice de specialitate, între care: **Bibliografia Republicii Socialiste România**, cu apariție bilunară, pentru cărți, albume, hărți și note muzicale; și cu apariție lunară, pentru articolele din publicațiile periodice. Ambele publicații, aflate în al 15-lea an de apariție, sînt difuzate la toate bibliotecile, institutele și centrele de documentare din țară.

Ion MUNTEANU

acele și mecanizarea

La Fabrica de ace din București s-au construit și dat în exploatare o serie de mijloace de transport intern cu benzi transportoare speciale, prin aportul cărora ciclul de fabricație se scurtează cu este 20 la sută. Ștanțarea celor de tricotate, rodarea celor obișnuite de cusut, ca șlefuirea și sortarea acestora se face mecanizat, astfel

că productivitatea muncii și calitatea produselor crește substanțial. Îmbunătățirile tehnologice introduse în secții au permis muncitorilor, inginerilor și tehnicienilor acestei fabrici să îndeplinească cu aproape două luni înainte de termen angajamentele luate în întrecerea socialistă.

R. NICOLAE

un nou furnal

Marele combinat siderurgic inedorean își va spori capacitatea de producție cu încă 000 tone de fontă pe șarjă în intrarea în funcțiune a noului furnal — nr. 8 — aflat în faza avansată de execuție. În cinstea zilei de mai, constructorii de aici au înregistrat importante succese. O serie de instalații, între care estacada buncălor de minereu, platforma încălzitoarelor de aer, construcția metalică a ciclonului de epurare a gazelor și altele au fost terminate cu 3 pînă

la 12 zile înainte de termenele prevăzute. Construcția de susținere a furnalului a fost executată în proporție de peste 80%. Greutatea totală a agregatelor montate pînă acum depășește 4 500 tone. Noul „izvor de fontă” va intra în funcțiune, conform angajamentelor luate de constructorii, cu cel puțin 10 zile înainte de termen. Furnalul nr. 8 este al doilea de acest fel din cadrul combinatului inedorean.

N. P.

succese ale constructorilor de mașini

Uzinele constructoare de mașini din întreaga țară au obținut în primele 12 decade ale anului importante realizări în producție.

■ La „Electroputere”-Craiova, de exemplu, de la începutul anului au fost livrate, peste plan: o locomotivă diesel-electrică, 76 transformatoare de forță și altele însumind o cantitate de 3 ori mai mare decît prevedea angajamentul. Totodată s-a ajuns la un stadiu avansat de montaj al primei locomotive electrice de 6 580 CP care va fi pusă în funcțiune pe linia ferată Cimpina-Brașov.

■ La Reșița au fost înregistrate noi succese. Colectivele de muncitori, ingineri și tehnicieni care lucrează la fabricarea turbinelor cu aburi de 12-15 MW pentru termocentrale au depășit prevederile

planului de producție la acest reper, fiind în avans față de graficul întrecerii care prevede angajamente sporite. Recent, în orașul de pe Bîrzava a luat ființă Institutul de proiectări pentru echipament energetic, care va asigura întregul necesar de documentație tehnică pentru construcția turbinelor hidraulice, a turbinelor cu aburi, a hidro și turbogeneratoarelor și echipamentelor auxiliare.

■ Și în domeniul instalațiilor de foraj s-au înregistrat noi succese. Petroliștii din regiunea Argeș au experimentat cu succes unele elemente prefabricate pentru fundațiile instalațiilor 4 L.D. și 2 D.H. produse la uzinele „1 Mai” din Ploiești, care permit construirea acestor fundații în numai câteva ore, realizîndu-se economii de 15 000 lei pe sondă.

o așezare din neolitic

Recent, arheologii de la Muzeul regional din Pitești au reconstituit (la scară redusă) așezarea neolitică de la Teiu (raionul Costești) scoasă la lumină (în colaborare cu Institutul de arheologie) între anii 1959 și 1963. Este vorba de una din puținele așezări străvechi care au lăsat posterității un număr atât de mare de urme de viață omenească de acum patru sau cinci mii de ani.

Așezarea era situată la marginea unei păduri și înconjurată de un val de pămînt. Casele erau construite din chirpic și paie. Deosebit de interesante sînt însă urmele activității omenești. S-au descoperit

aici unelte de țesut, de pescuit, de prelucrare a lemnului, unelte agricole. Au fost descoperite niște depozite de cereale în care s-au găsit peste 2 000 kg grâu (carbonizat însă).

În morminte și printre resturile unor locuințe s-a descoperit foarte multă ceramică (de tip Gumelnița), precum și deosebit de multe figurine din lut ars, redînd chipuri de oameni și animale. Tuturor acestor vestigii ale trecutului Muzeul din Pitești le-a consacrat o secție specială în cadrul „Expoziției de istorie veche”.

B. B.

În marea sală a Palatului Republicii din Capitală s-au ținut între 16 și 19 mai lucrările Congresului Sindicatelor din Republica Socialistă Românie care, sub conducerea Partidului Comunist Român, organizează eforturile mii de oameni ai muncii din țara noastră pentru realizarea marilor obiective ale dezvoltării construcției socialiste în Republica Socialistă Românie.

me-
men-
to

carte

Tudor Argezi

■ În curând vor apărea la Editura pentru literatură într-o ediție de masă, în două volume, versurile maestrului Tudor Argezi, care în aceste zile cînd împlineste 86 de ani se bucură din plin de dragostea și admirația nenumăraților și fideliilor săi cititori. La aceeași editură vor apărea în 1966 volumele 12, 13, 14 și 15 din seria de Scrieri ale marelui poet, ediție ce apare sub supravegherea sa.

■ O încercare tineră o constituie poemul dramatic în cinci acte al lui Valeriu Anania — *Miorita* (Editura pentru literatură). Oricum, o lucrare ce se cuvine citită cu atenție și eventual valorificată chiar scenic, astfel putîndu-și reliefa mai bine potențialele.

■ Un notabil volum de Basme românești scos la Editura tineretului (colecția „Biblioteca școlară”) de Corneliu Bărbulescu, specialist încercat al domeniului. Tot el e și semnatul unei utile prefețe.

■ Bună și binevenită traducerea Epistolelor din exil ale lui Ovidiu. Regretatul scriitor Eusebiu Camilar se dovedește astfel totodată un bun cititor de poezie clasică, un interpret atent al ei în limba noastră și un veritabil poet. Apariția cărții în „Biblioteca pentru toți” (prefață și tabel cronologic de Toma Vasilescu) va contribui la difuzarea largă a acestor opere.

■ Două volume de versuri: Suzana Delciu cu *Pulbere de stele și de lut* și Gheorghe Chivu cu *Zumba*, ambele la Editura pentru literatură. În amindouă volumele citiva coarde vestind sunete ce se cuvin reținute.

■ Moartea ceasului, ultimul volum de versuri al lui Marin Sorescu, relevă, ca și celelalte două anterioare, *Singur printre poezi* și *Poeme*, un poet de o sensibilitate acută, dublat de o inteligență artistică pătrunzătoare, apt a comunica un univers de tensiuni lirice cu totul remarcabile. Ni se propune o lectură profund originală și fermecătoare.

■ Eugen Barbu a publicat recent la Editura pentru literatură un interesant Jurnal, cunoscut în parte din fragmentele apărute anterior prin presă. E transcris în acest chip un roman interior, de creație și reflecție, de atitudine și discție, ce va întregi în ochii cititorului profilul secundului scriitor, cu citeva note inedite ori mai puțin cunoscute.

■ Laura Dragomirescu publică la Editura tineretului o interesantă traducere: *Grota urșilor* de André Massépain.

■ Alexandru Mitru le propune cititorilor mici o nouă carte. E vorba de povestirea *Întoarcerea lui Neghinăș*, apărută la Editura tineretului.

cinema

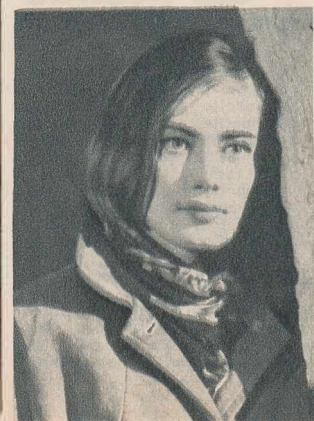
■ *Serbările galante* — coproducție româno-franceză. Autorul scenariului și al regia, René Clair, ne aduce aminte că este maestrul ironiei subtile, elegante care, chiar dacă nu se revarsă în cascade de-a lungul acestui film, are unele scilpuri. Dintre interpretii acestei satire a războiului se detașează Kovács György și Philippe Avion (Fili înaripatul), unul dintre cei mai înzestrați tineri actori francezi. Păcat că aparițiile feminine sînt inexplicabil de șterse. Dintre autorii filmului mai amintim două nume celebre ce nu se dezminț: Georges Wakhewitch (decoruri și costume, acestea din urmă în colaborare cu Marcel Bogos) și operatorul Christian Matras (vezi și cronica în pagina 15).

■ *Trei pași pe pămînt* — trei schițe cinematografice realizate de regizorii polonezi Jerzy Hoffman și Edward Skorzewski (*Gangsteri și filantropi*, *Legea și forța*) după scenariul ziaristilor J. Janicki și J. Kusmierski. Inspirat din citeva fapte reale, filmul (distins cu Medalia de argint la Festivalul de la Moscova 1965) cîștigă adevărată prin sobrietatea cu care sînt dezbătute ideea fericirii, prieteniei, a solidarității umane. În distribuție: Ewa Wisniewska (*Legea și forța*), Anna Cieplewska (*Beata*), K. Opalinski (*Cei cinci din strada Berska*, *Gangsteri și filantropi*), T. Fijewski (*Prima zi de libertate*).

■ Există filme care pot — și trebuie — să fie văzute de mai multe ori, ca orice monument de valoare ce solicită o privire din multiple unghiuri. *Aventura* lui Michelangelo Antonioni, unul din marii cineaști italieni contemporani și America, America, filmul lui Eli Kazan, fac parte dintre acestea. Salutăm reprogramarea lor!

■ Prilej de nedumerire și, în același timp, de nemulțumire: de ce a dispărut atât de timpuriu de pe ecranul noastre unul din

Viktoria Feodorova

cele mai frumoase filme din ultima vreme, poemul cinematografic *Doi*, realizat de tînărul regizor sovietic Mihail Boghin (interpreti: Viktoria Feodorova și Valentin Smirnîtki)? Nu s-a putut găsi oare pentru acest tîlburător scurt-metraj un film-pe-reche cu care să poată acoperi un program obișnuit de o oră și trei sferturi? Comoditatea este regretabilă, dar mai o timp să fie înlăturată.

■ Mari actori pe ecranele noastre: Richard Burton, Deborah Kerr, Ava Gardner (Noaptea Iguanuel), Jean Gabin (Domnul), Monica Vitti (*Aventura*), Richard Widmark (*Corăbiile lungi*), Jean Marais (*Gentlemanul din Cocody*).

disc

■ Remo Germani... Cine nu știe pe dinăfară „La ragazza del mio cuore”, „Prima o poi”, „Non andare col tamburo”? Interpret de clasă, cu „priză” mare la public, o voce caldă, bărbătească. Eticheta discului ne dă și o informație esențială: Remo Germani cîntă în limba italiană! În orice caz... „E molto simpatico!” (45-EDC-670).

■ Ilona Moțica, o agreabilă voce pentru muzica ușoară. Cîntînd programul discului aflăm că ea interpretează patru lucrări de Sile Dnicu, George Grigoriu, Temistocle Popa și Gelu Solomonescu. Intrucît titlurile nu au decît traducerea lor în limba maghiară, este absolut necesar să ascultați discul, ca să aflați despre ce e vorba... (45-EDC-667).

■ *Brasil canta* — un recital de sambe, bossa-nova, baião, côco, maracatú, interpretat de Carmelita Alves, Nora Ney, Rildo Hora și Jorge Goulart. Interpret și dirijor, Jorge Goulart (a mai fost pe la noi!) are voce, ritm, nerv (EDD-1113).

muzică

■ Cîtore acest sfîrșit de stagiune asistăm la o aglomerare de concerte și spectacole deosebite. Vom asista la un important turneu al Operei Naționale din Sofia, între 27 mai și 4 iunie. Programul, care se va desfășura în sala Teatrului de operă și balet, este excelent alcătuit cuprinzînd numai lucrări încă neprezentate pe scenele românești ca *Hovanscina* de Musorgski, *Peter Grimes* de Benjamin Britten, *Legenda lacului*, balet de Pancio Vladigherov și opera *Nefritica* de Parasciv Hadjiev. Spectacolele vor fi dirijate de A. Margartov și Ruslan Reicev.

■ O celebră formație de jazz, orchestra saxofonistului Woody Herman sosește în aceeași perioadă la București, pentru un ciclu de concerte, împreună cu grupul vocal „The phoenix singers”. Cunoscătorii de „jazz modern” vor aplauda evenimentul, acela care speră să audă o muzică ușoară intens ritmică nu-l vor aprea.

■ Seria solistilor de peste hotare continuă la Filarmonică cu pianista Gina Bachauer din Anglia, pe care o vom asculta în al doilea concert de Rahmaninov (do minor). Mircea Cristescu mai prezintă la pupitru Filarmonicii de stat „George Enescu”. Simfonia de cameră de Anatol Vieru — primă audție, Passacaglia și 4 interludii marine din același „Peter Grimes” de Benjamin Britten.

■ În stagiunea deosebită pe care a prezentat-o anul acesta, Orchestra de studio a Radioteleviziunii împinge repertoriul ei temerar pînă la un sever program de muzică contemporană în primă audție: fragmente din baletul „Marsia” de Luigi Dallapiccola și „Laude” de Aurel Stroe; un singur lucru cunoscut — *Rapsodia a II-a* pentru orchestră de George Gershwin pe care o interpretează Dan Mirzaby. Dirijează Liviu Ionescu.

■ În 24 mai tînărul pianist Dan Grigore dă un recital la sala Mică a Palatului, cu un program Scarlatti, Beethoven, Chopin, Liszt.

teatru

George Constantin

■ Henric al IV-lea de Pirandello în regia lui Lucian Giurghescu, pe scena Teatrului „C. I. Nottara”. Drama zguduătoare a unui om claustrat într-o nebunie simulată, la adăpost de ipocrizia și fătărnicia societății burgheze, e surprinsă cu un fin spirit analist, într-un spectacol unitar, tragic în esență, cu implicații multiple, de-finit prin limbaj și efecte artistice moderne. George Constantin, actor tot mai complex, aduce o nouă ipostază a multilateralei sale activități din ultima vreme. Mai amintim pe: Sandu Stănicu, Gh. Păunescu, M. Heroveanu, C. Brezeanu, Dorin Moga și pe Liliana Tomescu și Anda Caropol. Foarte expresiv decorul Sandei Musatescu. Spectacol de concepție subtilă, originală.

■ Teatrul parizian „Vieux Colombier — Jacques Copeau”, autentice sol al artei teatrale franceze, va fi săptămîna viitoare oaspetele Bucureștiului. Ictiv elevat, de o aleasă înțuită artistică, avînd 53 de ani de existență, „Vieux Colombier” ne înfățișează o piesă reprezentativă pentru romantismul francez: *Lucreția Borgia* de Victor Hugo și *Ostacolul*, piesa lui Paul Claudel. Spectacolele sînt realizate de regizorul Bernard Jenny — iar din distribuție fac parte actori ca: Jacqueline Danno, Robert Etcheverry, Robert Parly, Pierre Nègre. Bun soait solilor artei franceze!

■ *Copiii pămîntului* — frescă înglobînd unele aspecte ale muzicilor în care se aflau țărani în perioada exploatarea moșierilor. Andrei Cortescu a surprins cu simț critic aspecte diverse ale lumii satului, într-o țesătură unor cald umană, adesea melodramatică. Spectacolul, colorat, nu are însă o precizie poziție regizorală și apelează la elemente ale tradiției teatrale, cu efecte uneori desuete. Cităm dintre interpretii pe: Eugenia Dragomirescu, Maria Voluntaru, Eugenia Popovici, Mitzura Argezi, Draga Olteanu, Al. Giugaru, Ion Hentzer (Teatrul Național „I. L. Caragiale” — sala Comedia).

■ Să spargem gheața. Concerti spectacol, marcînd o evoluție în activitatea secției de estradă a Teatrului „Barbu Delavrancea”. Colaborarea lui Eugen Mirea și Sasa Georgescu a adus o contribuție pozitivă spectacolului, de astă dată bine „îmbrăcat”, într-o adevărată „îmbrăcat”, de Igor Scacun și Georgeta Trofin. Colectivul artistic continuă să aibă lacune, să n-aibă personalități proeminente artistice, să sufere muzical...

■ Teatrul Național din Cluj sosește în „ștafa culturală” la București cu *Iligenia în Aulida*, *Vlaicu Vodă*, *Androcle și leul*. Microstagiunea clujeană în Capitală se anunță deosebit de interesantă prin prezențele regizorale și actoricești cu care ea ne invită să ne înțîlim.

plastică

■ Sala din bd. Magheru. Tripla expoziție de artă decorativă e oportună, ca și cele dinaintea ei, ca un argument în favoarea majoratului unor genuri „aplicate”.

— Mobilierul rustic, completat cu pictură pe lemn, de Ica Ciolan, are moderna arhitectură folclorică subliniată (cu tact estetic) în aerul de uzură și patină: formale simulînd tocirea, culorile simulează scrofula vopselii — iată elementul „timp” implicat cochet în lucruri.

— Draperiile imprimate de Toma Pîrvulescu sînt un decor (prea

fastuos, imbinat original un lirism grav, în factură de pictură de sevă și un brlo mondan, cu efect „batic”.

— Metalul bătut de Morărescu Dragoș depășește arta aplicată, intră în tradiția unei ramuri de sculptură (mai clasic-popular în plăcile ciocănite, mai prestidigitator în figurine). Dar opera lui rimează cu celelalte obiecte prin adresa ei decorativă. Și totul la un loc, schițează o scenografie a cadrului cotidian, a interiorului de edificiu public ori de locuință elegantă. Nu-l numai inventivitate și bun-gust, ci curată pasiune artistică în aceste obiecte lucrate cu acei aprigi orgoliu artiștii care a înțînăut marea noblețea genului și care așază pigmentul spiritual în cadrul material al tratului.

■ Poate acest tir prelungit de expoziții ale artei decorative să compenseze în public, daunele de gust aduse de producția fals meșteșugărească expusă și vîndută în debite și magazinele de artizanat așa-zis „popular”. Căci influența lor rea se vede și în arta aplicată a amatorilor. Dar să nu predomină această impresie în Expoziția artiștilor plastici amatori (sala din bd. I Mai nr. 2). Aici e o tonifiantă manifestare a rezervelor de talent și sensibilitate din sufletul „omului de pe stradă”. E altă bucurie de a ni-l uita culoarea, altă demnitate în plăcerea de a se concentra asupra artei, altă încredere în virtutea regeneratoare a artei, înclt orice blazare se poate vindeca aci.

televiziune

Duminică 22 mai. Dinamica emisiunii a dinamicii Emanuel Valeriu, „Studiul A”, s-a răzgîndit lărași în privința orei de începere (14.00) — li mai tîneși minte pe Robin Hood? Da, cel cu arcul. Și televiziunea și-a amintit de e (19.10) — Tița Ștefan, Maricaru Tănase, Elena Barbu, Achim Nicu și Marcel Budală sînt soliștii de muzică populară al acestei serii solicitate de mai mulți telespectatori (19.35) — „Trenul-fantomă”. Un film de aventuri în care i vom vedea pe Toni Bulandra G. Storin, Dida Solomon-Calima chi, Marcel Enescu... Este una din primele pelicule artistice din istoria cinematografului românesc și merită să fie văzută (sau revăzută) (20.40) — Doina Bodea, Margaret Pîslaru, Anda Călugăreanu, Luminița Dobrescu, Pompila Stoian Remo Germani, Constantin Drăghici, Dan Spătaru, Ștefan Tape lașă, Puiu Călinescu, plus un grup folcloric. Cum vor începe a toți într-o emisiune de 30 de minute? Așteptăm să ne-o de monstreze Radu Anagnoste și Valeriu Lazarov (22.00).

Marti 24 mai. Gigi Merga c voce, Edmond Deda cu pianul într-un divertisment muzical (20.20) — O „Telecronica economică” (20.40) — „Carambol”, o plăcut comedie a studiourilor cinematografice maghiare (21.10) — ... cînd te aștepti mai puțin, hop surpriza: „Concurs internațional de jazz” — transmisiune de Viena (23.00).

Miercuri 25 mai. După „Preliudiul estival” de pe litoral (prea izbutit) urmează anticipă de sezon la munte (20.00) Piesa lui Strindberg „Domnișoara Iulia” (în cadrul emisiunii „Istor teatrului”) cu Eva Pătrășcanu Eugenia Bosincoanu și Eman Petruț (20.30) — Udo Jürgen François Hardy, Petula Clar Peppino Gallardi ș.a. Într-un spectacol muzical realizat Capo Bol în Italia (22.25).

Joi 26 mai. Rubrica de film TV în autocritică: „Un șoarec printre bărbați” cu actorii francezi de comedie Dany Saval Louis de Funès (21.15) — De Praga — un „Mic concert de televiziune” (23.00).

Vineri 27 mai. Desene animate producție DEFA-Berlin (21.50) Cîntecul și jocul popular într-o montaj folcloric cu temă ult actuală: „Sărbătoarea primăverii” (22.00) — Cea de-a doua (și mult așteptată) emisiune din ciclul „Orășele muzicii”. De astă dată în patria bel canto-ului: Milan (22.30).

Sîmbătă 28 mai. O „simbăt de rubrici”: „Teleenciclopedii” (20.00) — Actualitatea cinematografică (21.00) — „Documente pictate” — Tudor din Vladimiri (21.15) — „Sfîntul” (22.15) Incheie programul mai consistent al acestei săptămîni.

Conducta aceasta asigură, printre altele, irigarea loturilor cu plante furajere pe care le cultivă G.A.S. Cetate, raionul Calafat.

ploaia vine la ora fixă

Unul dintre mijloacele cele mai eficiente pentru dezvoltarea agriculturii pe baze moderne — alături de mecanizare și chimizare — îl constituie irigarea. Plecînd de la acest adevăr, documentele Congresului al IX-lea al partidului au înscris, ca unul din obiectivele de seamă ce revin agriculturii, amenajarea pentru irigație, pînă în 1970 — din fondurile statului — a unei suprafețe de 400 000 hectare.

România dispune de însemnate resurse în ceea ce privește posibilitățile de irigare. Studiile făcute pe această temă au arătat că, în țara noastră, „ploile la comandă”, ploile care vin la oră fixă, se pot extinde pe o suprafață de peste 5 milioane de hectare.

În paginile de față vom descinde în regiunea Oltenia unde preocuparea pentru extinderea irigațiilor — în diferite sisteme — e la ordinea zilei.

1 000 DE SURSE

Primul nostru interlocutor, inginerul *Dumitru Anghelina*, lector la catedra de îmbunătățiri funciare a Institutului agronomic „Tudor Vladimirescu” din Craiova, ne vorbește despre o perspectivă apropiată a ploilor care nu vor cădea din cer.

— Pe baza unui studiu efectuat în fiecare unitate agricolă din regiunea noastră a reieșit un fapt de o deosebită însemnătate economică: la sfîrșitul anului 1970, Oltenia va avea irigată o suprafață de 111 519 hectare.

— Dacă nu raportați această cifră a viitorului la o altă cifră a prezentului, cititorii își dau mai greu seama de proporțiile în care vor crește irigațiile. V-am ruga...

— Aveți dreptate. În '65 suprafața irigată pe întreaga regiune a fost numai

de 27 730 hectare. Aș vrea să subliniez faptul că la ora actuală acțiunea de amenajare a terenurilor pentru irigații a căpătat un caracter de masă. Numai în această primăvară se amenajează în cadrul cooperativelor agricole de producție — cu posibilități locale — o suprafață de 14 300 hectare. În multe cooperative agricole — ca cele din Izbiceni, Tîa Mare, Rusănești, Vișina — lucrările de terasare, de nivelare sau de deschidere a canalelor au luat sfîrșit.

— Vorbiți-ne ceva despre sursele de apă.

— În ultimii ani, perioadele de secetă în regiunea Oltenia au durat cîte 90-120 de zile consecutiv. Dar în ce privește sursele de ape, sîntem bogați: numai în raionul Fîlîși au fost desco-

(Continuare în pag. 6)

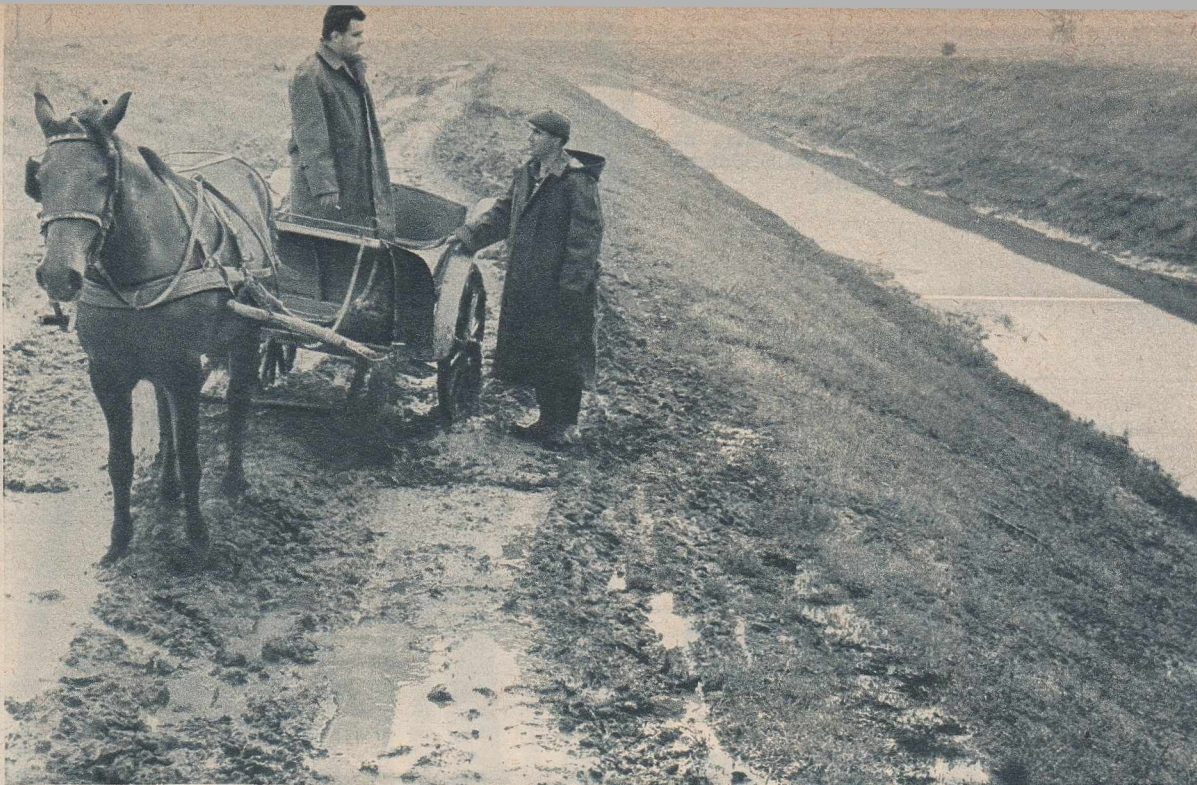
perite peste 1 000 de asemenea surse, începînd cu apa Jiului, a pîraielor înteroare, a izvoarelor de coastă și terminînd cu apele din pînza freatică. Așa că sîntem hotărîți să combatem seceta folosind din plin aceste surse.

DOUĂ RECOLTE ÎNTR-UN AN

Discuțăm cu *Ioana Iulian*, inginer-șef al gospodăriei agricole de stat Cetate, unitate care cultivă în sistem irigat o suprafață de 500 hectare.

— Ce credeți dv. că trebuie să se aibă în vedere, în primul rînd, în folosirea sistemului de irigație?

— Răspunsul e unul singur: eficiența economică. Rezultatele pe care le-a obținut gospodăria noastră stau măturie în acest sens. În 1965 am obținut 5 000 kg porumb boabe la hectar, 80 000 kg masă verde, peste 100 000 kg porumb siloz. De reținut faptul că 200 hectare în sistem irigat sînt pe nisipuri, terenuri care pînă nu demult au fost neglijate. Cred că eficiența economică ar fi și mai mare dacă ne-am îndrepta spre folosirea în sistem a unor culturi duble. În această privință aș indica cultivarea orzului pentru boabe, iar după recoltarea a-

Canalul magistral Stoenesti-Vişina, vedere parțială.

Puternica stație de pompare a sistemului de irigație Stoenesti-Vişina deservește unitățile agricole aflate în bazinul inferior al Oltului. Sorburile electropompelor sînt gata pentru irigare.

cestuia, introducerea porumbului cu o perioadă de vegetație de 90 de zile. În felul acesta de pe un singur hectar s-ar putea recolta, în același an, 4 000-5 000 kg orz și 3 000 kg porumb boabe. Aș vrea să mai arăt un lucru: practica gospodăriei noastre a demonstrat că irigarea lucernei are bune urmări. Față de sistemul neirigat, lucerna udată de ploaia artificială și-a sporit producția de cinci ori. Iată deci că irigarea își spune din plin cuvîntul la asigurarea unei baze furajere puternice și ieftine.

O STRUCTURĂ RAȚIONALĂ

Stațiunea experimentală agricolă din Caracal e binecunoscută în regiunea Oltenia pentru aportul ei la modernizarea și întărirea caracterului intensiv al agriculturii. Ne-am adresat directorului acestei stațiuni, inginerul *Ion Rădulescu*, cu rugămîntea de a răspunde la următoarea întrebare:

— Care este cea mai rațională structură în sistemele de irigații?

— După părerea mea, cînd vorbim despre acest lucru, trebuie să pornim de la alegerea acelor plante care asigură cele mai mari sporuri de recoltă. Numai în felul acesta se poate asigura folosirea intensivă a suprafețelor amenajate, se pot recupera în termen scurt investițiile. Experiențe riguroase ne-au dus la concluzia că, prin irigare, porumbul, lucerna și sfecla de zahăr dau producții triple față de culturile neirigate. Experiența ne-a mai dovedit că nu trebuie să neglijăm nici cultura orzului, grîului sau borceagului, care prezintă un mare avantaj: după recoltarea lor terenul se poate însămînța cu alte plante.

— Puteți să ne oferiți cîteva exemple de unități agricole care au avut sprijinul dv. în ceea ce privește irigațiile?

— Aș aminti cooperativa agricolă din Gostavăț, care de curînd a fost distinsă cu Ordinul Muncii clasa I. Această unitate agricolă a realizat în sistem irigat peste 6 000 kg porumb boabe la hectar, 4 000 kg grîu, 35 000 kg sfeclă de zahăr. La alte unități agricole — ca cele din Scărișoara, Băbiciu, Rusănești, Stoenesti — s-au obținut producții medii la porumb de peste 5 000 kg boabe la hectar.

PLOILE CAD ÎN TREI SISTEME

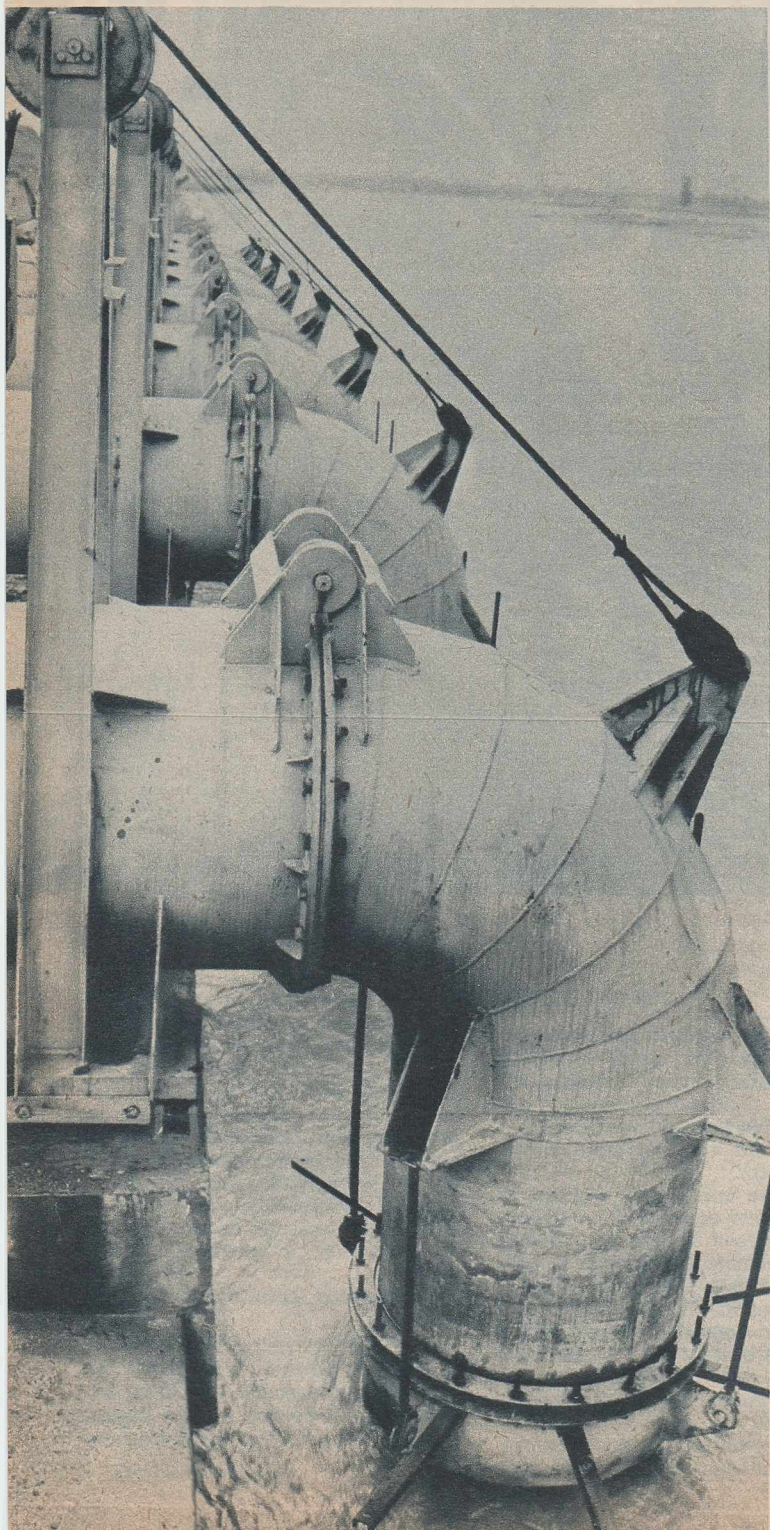
Ploile la comandă pot fi folosite în diferite sisteme. A pleda pentru folosirea unui sau altui sistem, fără a ține seama de condițiile specifice ale unității agricole respective, însemnează să nu faci treaba cea mai bună. Dimpotrivă, se poate întîmpla ca folosirea în exclusivitate a unui sistem să nu-ți dea rezultatele pe care ai scontat. Discuțînd cu *Aurel Popa*, președintele cooperativei agricole din comuna Pa-dea, raionul Craiova, domnia sa ne-a relatat următoarele:

— Noi avem un mare avantaj: fiindcă ne aflăm în plină luncă a Jiului, putem iriga întreaga suprafață de teren. Pentru condițiile noastre, la grădina de legume se pretează sistemul de irigare prin brazde, la cultura orezului cel prin inundație, iar la porumb, grîu, floarea-soarelui și plante de nutreț, sistemul prin aspersiune. Acesta din urmă prezintă un avantaj: nu necesită o nivelare perfectă a terenului, irigarea făcîndu-se prin pulverizarea fină a jetului de apă. În 1965 la cultura roșiilor timpurii, irigarea prin brazde ne-a ajutat să obținem 45 000 kg roșii la hectar. După cum vedeți la noi ploile cad în trei sisteme. Poate la alte cooperative nu toate aceste sisteme se potrivesc. Un fapt este cert: fiecare unitate agricolă trebuie să folosească acel sistem de irigare pe care îl cer condițiile specifice, urmărindu-se în primul rînd ca suma cheltuielilor să fie cît mai mică, cu maximă eficiență economică.

*

În ultimii ani, Oltenia s-a numărat printre regiunile țării în care ploile căzute din nori s-au lăsat uneori prea mult așteptate. La ora actuală, numeroase unități agricole au luat măsuri corespunzătoare pentru venirea ploilor la ora fixă. Ploile acestea aduse pe conducte sau prin canale, prin munca harnică a omului, vor spori în mod substanțial producțiile agricole de pe cuprinsul regiunii.

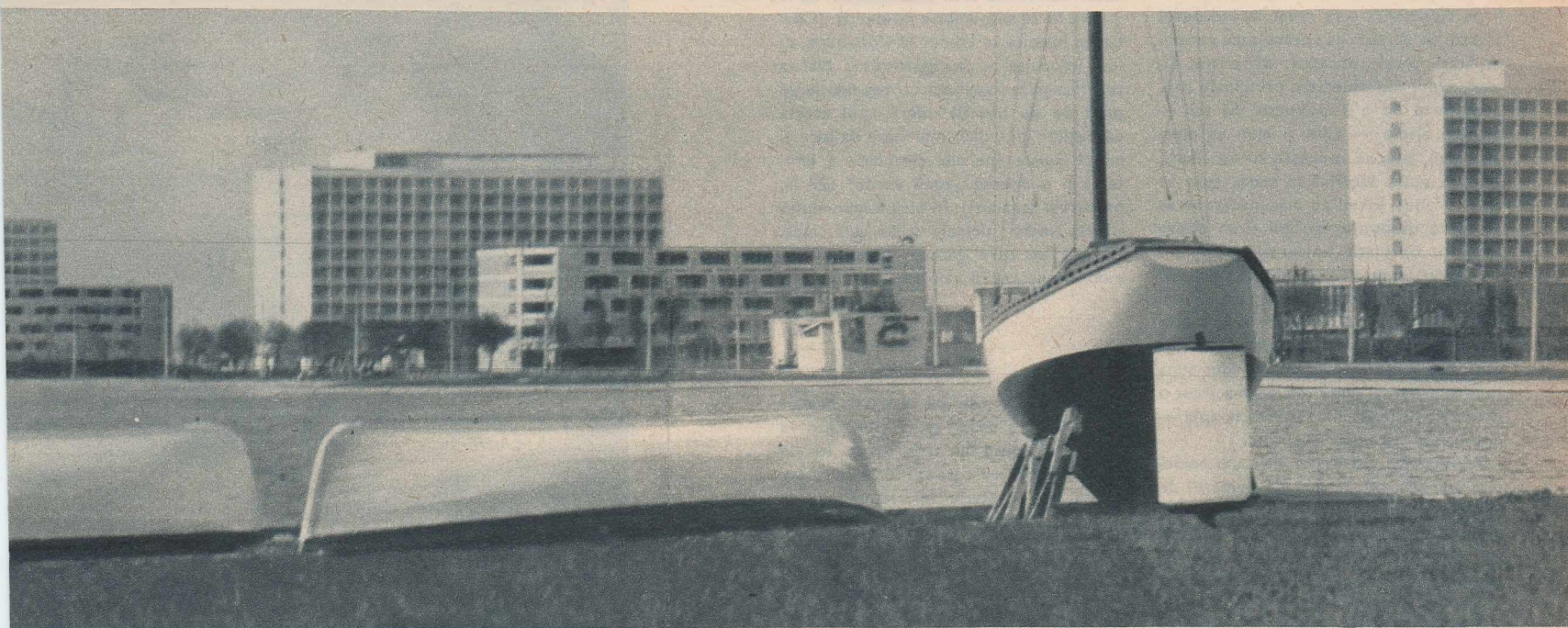
Inginer Florea STAICU
Fotografii de S. STEINER

5

LITORAL-

minute înainte de vacanță

Cînd s-a făcut fotografia era liniște... Dar în curînd acest fermecător colț al Mamaiei va cloți de viață.

V-ați hotărît? Încă puțin și începe exodul spre mare! Cu trenul, cu avionul, cu automobilul — într-un cuvînt cu orice mijloc de transport capabil să ne ducă cît mai repede, cît mai comod spre nisipul de aur al litoralului.

Deci, încotro? Mamaia, Eforie-Nord, Eforie-Sud, Mangalia, Costinesti?

Vara trecută litoralul românesc (245 km de coastă însoțită) a fost luat cu asalt. La Mamaia se înregistraseră peste un milion zile turistice. Pînă și plaja de la Sulina, cît este ea de întinsă, devenise neîncăpătoare.

Ce surprize ne aduce vara lui '66? Iată o întrebare firească la ora actuală și căreia încercăm să-i dăm răspunsul cu-venit.

*

În zilele cînd apar aceste rînduri, Mamaia, „perla Mării Negre”, împlinește 60 de ani de existență. În 1906, primarul de atunci al Constanței — om mai îndrăzneț — înfruntînd opoziția altor

edili refractari progresului, a decis să transforme un loc pustiu aflat la 7 km de oraș într-o stațiune maritimă. Primele amenajări? Un podeț de lemn care înainta în mare pînă unde apa era ceva mai adîncă; de o parte și de cealaltă a podețului, două rînduri de cabine. Alceva, nimic. Dar această primă instalație balneară n-a viețuit decît 13 ani: a mistuit-o un incendiu. Focul a luat naștere în timp ce se prepara — cum amintesc ziarele vremii — o cafeleuță turcească.

Este mai mult ca sigur că omul care în 1906 a pus temelile primei noastre stațiuni maritime și-a dat seama de valoarea locului: soarele răsare aici din mare și se menține deasupra plajei pînă la asfințit. În plus, Mamaia se bucură de un nisip foarte fin, de o plajă deosebit de mare (15 km), iar la doi pași de ea se află lacul cu apa dulce Siutghiol care reglează și temperatura în timpul căldurilor excesive. Unde se putea găsi un loc mai potrivit pentru o stațiune maritimă?

Mamaia, așa cum o vedem azi — opera unor talentați arhitecți și constructori români — ridicată pe verticală într-un cadru fermecător, uimește. Îi uimește și pe români, și pe oaspeții de peste hotare. Iată de pildă ce spun cîțiva dintre oaspeții străini. Un turist din Viena — dl. Hans Schössinger — vizitînd recent Mamaia, a notat în cartea de impresii a stațiunii: „Cunosc — spune oaspetele austriac — multe localități din Europa, dar Mamaia este cea mai frumoasă, cea mai modernă, cea mai odihnitoare stațiune”; iar o turistă din Stuttgart (R.F.G.) — d-na Carola Friedrich — și-a exprimat satisfacția pentru faptul că la Mamaia i s-a oferit un concediu de neuitat. Un comerciant japonez — dl. Nisu Iasina din Yokohama — vizitînd Mamaia, a notat și d-sa: „E o plăcere unică a te odihni în stațiunea dumneavoastră”. O turistă din Atena — d-na Maria Damachinos — a adăugat ceva mai jos: „Voi

(Continuare în pag. 8)

face tot ce este posibil ca în țara mea să se afle despre realizările de pe litoralul românesc și despre prietenia cu care sînt întîmpinați oaspeții". Un turist elvețian — dl. R. Martin din Lausanne — a strîns cu efuziune mîna gazdei, directorul hotelului în care locuia, notînd apoi următoarele: „Sînt fericit că am cunoscut Mamaia. Omagiu special poporului român, a cărui amabilitate n-am mai întîlnit-o în multe părți", iar un alt turist, de data aceasta un francez — dl. E. Gabillard, directorul unui laborator din Paris — notează: „Mă despart de România cu părere de rău. Admir eforturile făcute de țara dumneavoastră în domeniul turismului. Voi sfătui și pe compatrioții mei să viziteze o țară unde prietenia franco-română nu-i o vorbă, ci o realitate".

Sute de oaspeți de peste hotare au notat la fel sau aproape la fel ca cei de mai sus. Și mulți din ei vor fi oaspeții noștri și în vara lui 1966.

*

La Constanța s-au creat la începutul acestui an cursuri de specializare pentru ospătari, picoli, bucătari, cameriste, liftieri. Unul din obiectele principale predate: arta de a fi politicos. Să știi — printre altele — cînd și cum să oferi un scaun, cum se vorbește cu un client, cum se așază tacîmul la masă, cum se toarnă vinul. Elevii au mai învățat să se adreseze oaspeților străini și în cîteva limbi cu circulație universală.

În acest fel nu vor mai apărea probabil în „cărțile de impresii", așa cum se mai întîmpla în trecut, notații care nu le onorează pe gazde: camerista nu răspunde la sonerie; ospătarul a adus supă rece sau berea caldă (de ce n-a făcut-o invers?); liftierul n-a răspuns la apel — doarme în ascensor etc., etc.

Absolvenții cursurilor de care pomenim mai sus, puțini față de numărul de care este nevoie (numai la Mamaia la fiecare 20 000 de oaspeți este necesar un personal de serviciu de 6 000 de oameni), au și fost repartizați hotelurilor, vilelor și restaurantelor de pe litoral. Totodată Direcția generală a marilor hoteluri și restaurante din Ministerul Comerțului Interior, în colaborare cu Direcția alimentației publice, a organizat, tot pe linia unei bune deserviri a oaspeților estivali, o școală de un grad mai ridicat: cursuri de specializare în arta culinară. 200 de bucătari și ospătari au învățat timp de patru luni (din ianuarie pînă în mai), teoretic și practic, tainele cele mai ascunse ale acestei arte. Cursurile s-au ținut la Sinaia, profesorii fiind cei mai buni bucătari din țară și cei mai stilați ospătari. În plus, cinci specialiști în domeniul conducerii hotelurilor și marilor restaurante, toți de la Paris și Grenoble. Absolvenții vor fi repartizați pe litoral. Rezultatele? Urmează să le consemnați dv., stimați oaspeți ai litoralului, în cărțile de impresii...

*

După cite ne informează O.N.T., anul acesta primii oaspeți străini pe litoral vor fi austriecii: vin înainte de 1 iunie. Urmează, în ordine, scandinavii. În 1966 plajele noastre vor primi pentru prima dată vizita unor turiști din nordica Islandă, din Luxemburg și din Spania. Numai pînă la 1 aprilie s-au înscris pentru a petrece vacanța pe coasta românească multe mii de turiști din R.F.G. Alte mii din Anglia, din Italia, din S.U.A., Polonia,

Franța, Cehoslovacia, din Grecia și din multe alte țări — numărul lor, după cum se prevede, urmînd să fie dublu față de cel de anul trecut. În afară desigur de zecile de mii de turiști români, oaspeți consecvenți ai litoralului.

În vederea cazării lor, Mamaia s-a îmbogățit în acest sezon cu trei hoteluri noi, cu confort modern: Siret, Dorna și Bicz, avînd o capacitate totală de 1 000 de locuri și un restaurant la care pot lua masa în același timp 700 de persoane. Cartierul de bungalowuri (căsuțe individuale) a devenit anul acesta un adevărat orașel, iar campingului i s-a rezervat un spațiu mult mai mare.

La Eforie-Nord s-a înălțat și va fi dat în curînd în folosință un hotel cu 11 etaje (proiect: arh. Cezar Lăzărescu). Absolut toate cele 242 de camere au vederea spre mare. Prin înălțimea și așezarea sa noul hotel domină tot ce s-a construit pînă acum la Eforie.

La Costinești, lîngă vechiul sat pescăresc, se ridică acum, printre flori, un orașel cu vilioane cochete. Aici vor fi găzduiți de la 1 pînă la 30 iunie oaspeți veniți la odihnă prin sindicate, iar de la 2 iulie la 16 septembrie studenții. (Corturile folosite în trecut la Costinești au fost înlocuite cu bungalowuri.) Mai la sud Mangalia (stațiunea cu cea mai largă plajă de pe litoral) oferă anul acesta oaspeților un număr mai mare de locuri, multă liniște (pe aici circulația e limitată) și o imensă „zonă verde" (27 ha parcuri și scuaruri); în plus foarte multă istorie veche: urmele străvechii cetăți Callatis pe care gazdele le-au pus în mod interesant în valoare.

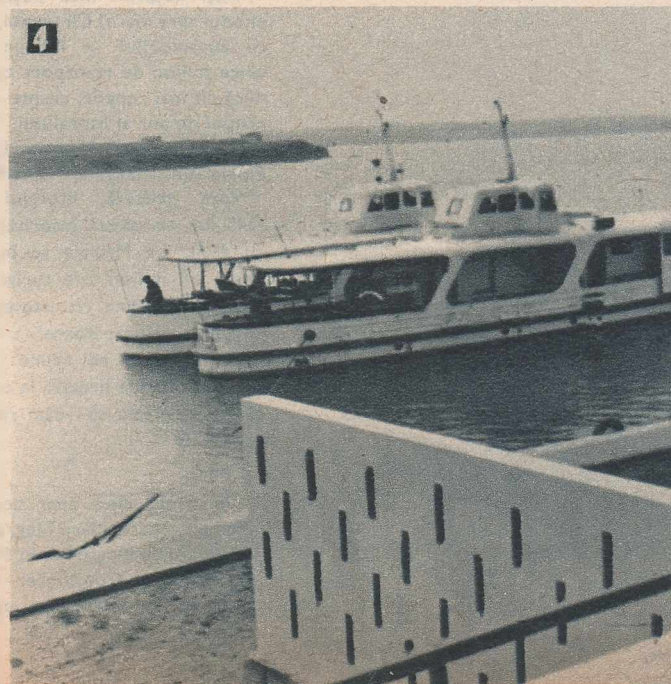
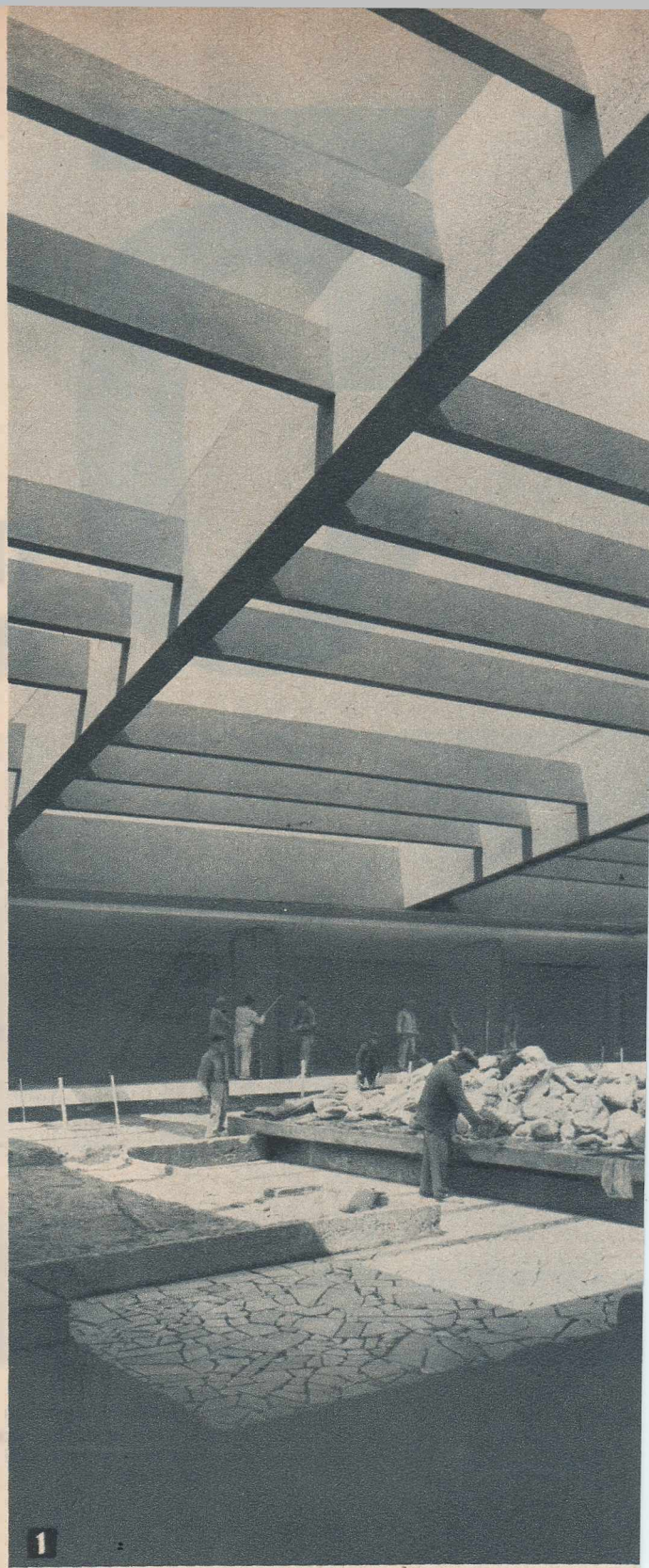
*

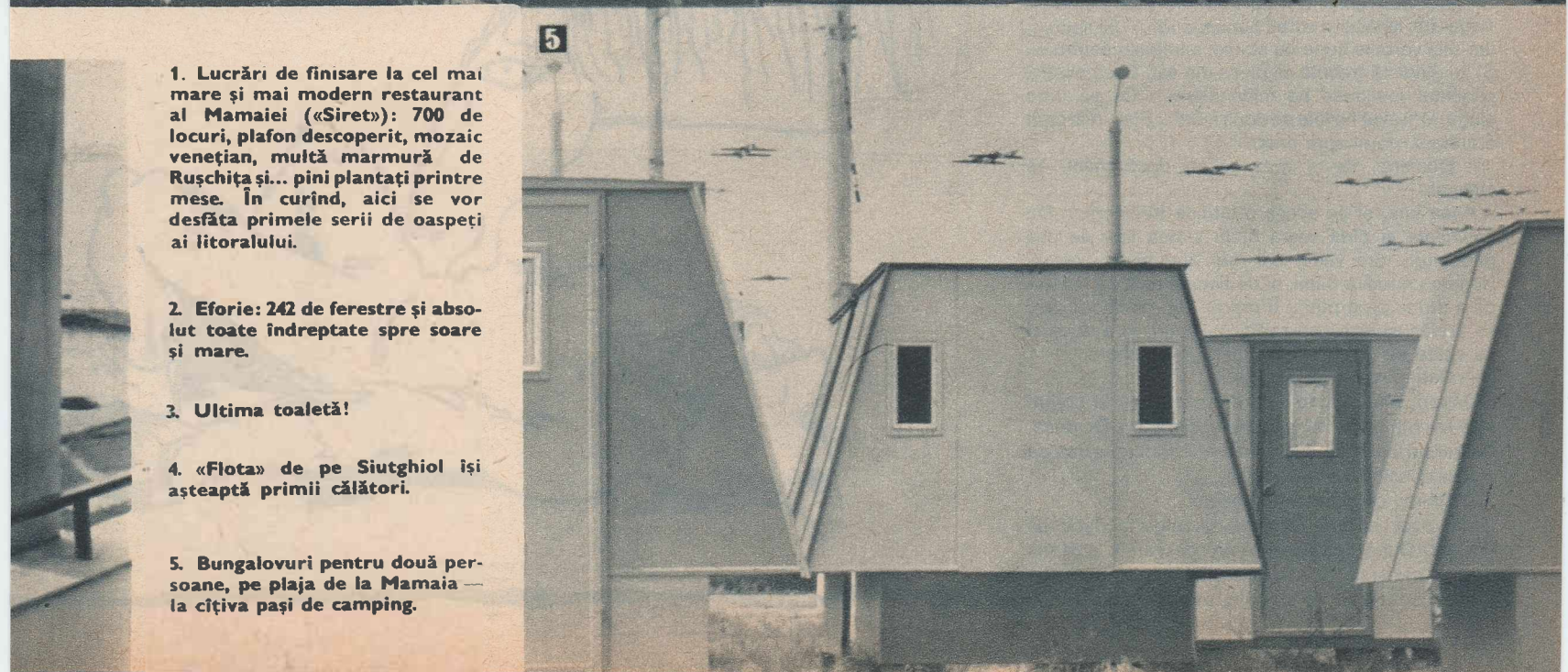
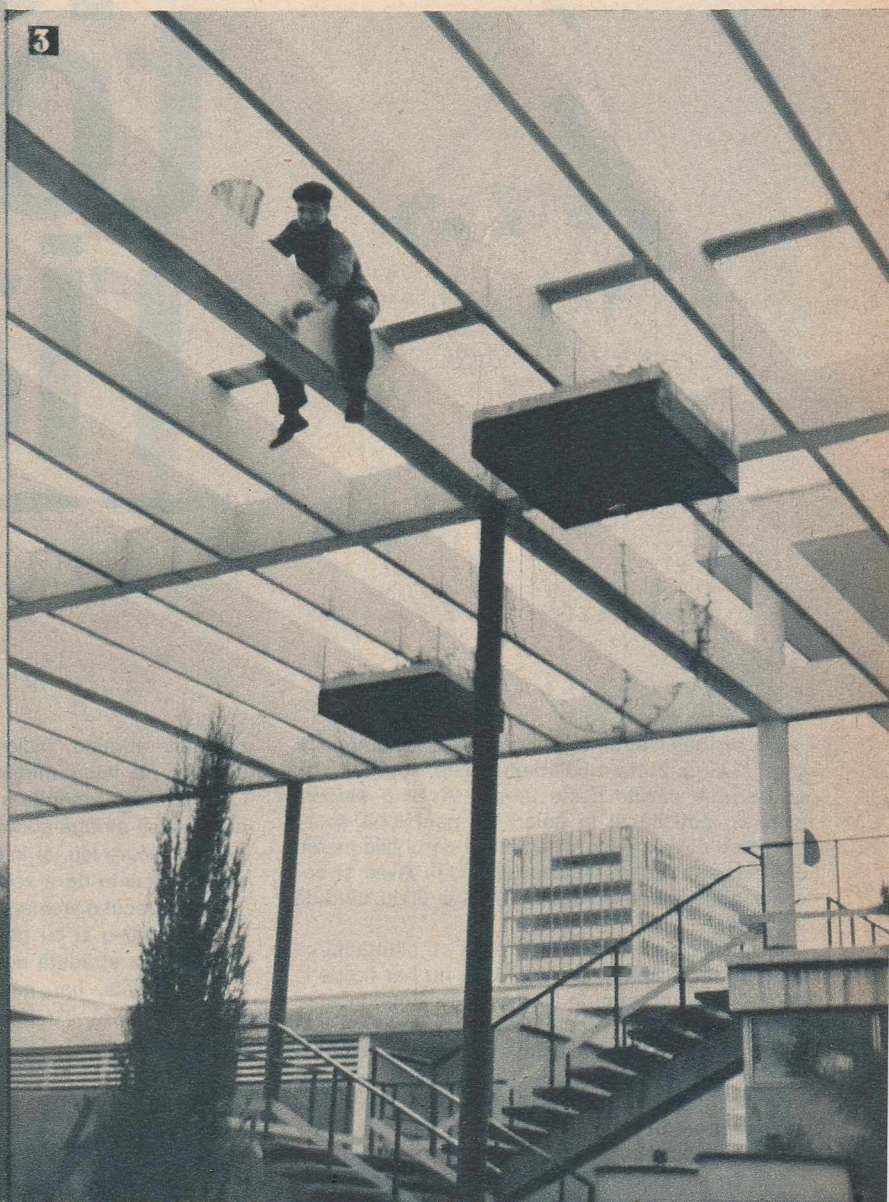
Alte noutăți de pe litoral? Prima: insula Ovidiu de pe lacul Siutghiol va deveni, începînd din acest sezon, loc de agrement pentru oaspeții Mamaiei. Aco-perită de vegetație luxuriantă, insula poartă și pecetea unor urme străvechi. Se spune că autorul „Metamorfozelor", exilat la Tomis, venea din cînd în cînd și pe aici, și că cele cîteva resturi de ziduri antice aflate pe insulă ar putea constitui urmele unei case în care se adăpostea poetul. Cert este însă faptul că acest petic de pămînt (600 mp), din mijlocul lacului Siutghiol, constituie un loc foarte plăcut — o adevărată oază atunci cînd căldurile sînt excesive și un loc de pe care poate fi admirată mai bine ca nicăieri în altă parte, priveliștea panoramică a Mamaiei de azi. Pe insulă s-a amenajat acum un restaurant-bar de zi și de noapte — legătura cu uscatul fiind întreținută de cele două vase ale „fletei" Siutghiolului: „Lucașfăru" și „Steluța". Și tot ca o noutate: pe Siutghiol se introduce anul acesta schiul pe apă.

În plin sezon estival oaspeții litoralului vor avea prilejul să participe la cîteva importante manifestări artistice ce vor avea loc la Mamaia: Festivalul național al filmului, Festivalul internațional al filmului de animație, Festivalul și concursul de muzică ușoară românească și Festivalul cîntecului, dansului și portului popular românesc.

Așadar, pe curînd la mare. Gazdele vă așteaptă și vă întîmpină cu cele peste un milion de garoafe, de trandafiri și de petunii pe care le-au sădit încă din aprilie în zecile de scuaruri și parcuri ale Mamaiei, ale Eforiei, ale Mangaliei.

F. URSEANU
Fotografii de Elena GHERA

1. Lucrări de finisare la cel mai mare și mai modern restaurant al Mamaiei («Siret»): 700 de locuri, plafon descoperit, mozaic venețian, multă marmură de Rușchița și... pini plantați printre mese. În curînd, aici se vor desfășura primele serii de oaspeți ai litoralului.

2. Eforie: 242 de ferestre și absolut toate îndreptate spre soare și mare.

3. Ultima toaletă!

4. «Flota» de pe Siutghiol își așteaptă primii călători.

5. Bungalovuri pentru două persoane, pe plaja de la Mamaia — la cîțiva pași de camping.

că- lă- to- ria

Era un băiat pirpiriu și uscat ca o scîndură. Și vara, și iarna purta o pălărie țuguiață, spartă-n vîrf, cu borurile căzute peste urechi. A avea o singură cămașă, peticită și la guler, iar pantalonii abia-i ajungeau pînă la genunchi, fiindcă omul tăia mereu din manșete, ca să peticească dosul. A avea și bocanci, aduși de pe front, dar îi încălța țirziu, cînd da înghețul.

În urmă cu ani fusese țimplar și cu siguranță că viața lui ar fi căpătat alt rost, dacă nu l-ar fi pus la pămînt o nenorocire. În 1942 Păvăluț Bogdanca se întorsese de pe front cu picioarele degerate și fără mîna stîngă. Acasă îl aștepta pustiul. Ferestrele erau sparte și clanța de la ușă smulsă. Nevasta se înhăitase cu un țingău și fugise, cine știe unde. Luase cu ea tot ce adunase Păvăluț în șase ani.

În primele zile, flămînd și rupt, Păvăluț colindă satul, ca să capete de mîncare, dar nimeni nu se uită la el. Mai veniseră și alții fără mîini și cu picioarele degerate. «Măcar o vorba bună s-aud» — își spunea, dar nici vorbele bune nu se mai ajungeau pentru ei. Și se gîndi că trebuie să plece din sat. Casa pustie, pămîntul încăpuse pe mîna altora... Ca să intre slugă, ar fi avut nevoie de două mîini... Slab, mai mult o arătare, porni spre oraș.

— Doamne, de-aș avea și eu două mîini, aș cîștiga!..

Avea una, și pe aceea o întinse trecătorilor. De dimineața și pînă seara țirziu stătea lipit de ușă prefecturii. Era vadul cel mai bun pentru cerșit. Noaptea număra banii, și de fiecare dată se muștra că a strîns prea puțin. Îi ura pe toți trecătorii care se prefăcuseră că nu-l văd, nu-l aud, și a doua zi se agăța de ei cu și mai multă înverșunare.

— Dați-mi ceva, să am și eu!

Uneori, pîndea copiii care cerșeau pe la colțuri și le lua toți banii. Mîncare nu-și cumpăra. De două, de trei ori pe zi se ducea în piață și cum vedea pe careva mîncînd, se lipea de el:

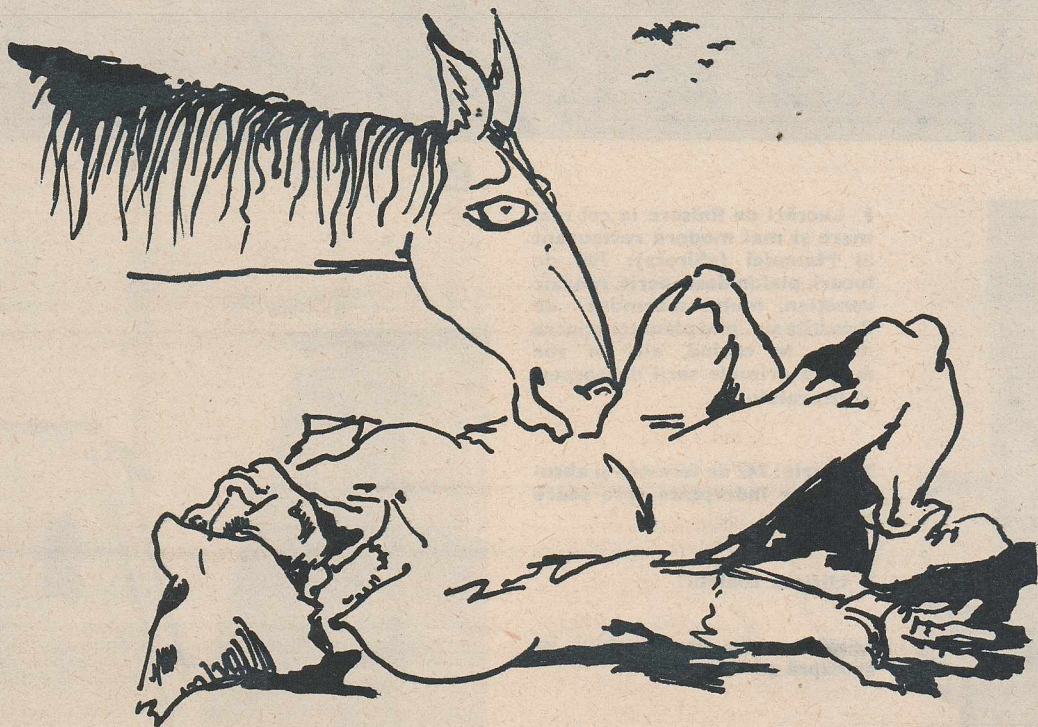
— Dă-mi, că și mie mi-e foame!

Mai ușor scăpau oamenii de moarte decît de Păvăluț. După aproape doi ani de cerșit, a strîns bani de cal și de căruță. Și s-a apucat de cărăușie. Alerga toată ziua de ici-colo, murdar și neras, cu

zdrențele atîrnînd. Niciodată nu se urca în căruță, mergea pe lingă mîrtoagă, indemnînd-o la pas. Căra de toate, mobile și saci, iar uneori îl plătea primăria să strîngă gunoiul de pe străzi. Se țigănea pentru fiecare leu, și în ruptul capului n-ar fi făcut un pas înainte de a vedea toți banii în palmă.

Așa a trecut o vreme. Pe la începutul lui patruzeci și cinci, într-o zi cu ger uscat, Păvăluț Bogdanca trecea pe o străduță dosnică, indemnînd mîrtoaga — hai cu tata, hai, hai... De dimineață cutreiera

orașul, dar fără nici un cîștig. Nimeni nu mai avea nevoie de el. Și să meargă acasă fără nici un ban nu se-ndura. Fața îi pierise sub borurile ruginite ale pălăriei. Nu i se mai vedea decît vîrfurile ascuțite ale bărbiei, care tremura de frig. Din cînd în cînd, de sub pălăria țuguiață ieșeau strigăte de neînțeles, mai mult horcăituri, prin care Păvăluț își anunța prezența. Nimeni nu ieșea să-l oprească. Puterile îl părăsiseră tocmai cînd se apropia de casă. Încolțit de ger și de oboseală, ar fi înghețat alături de mîrtoagă, dacă

AZI ÎN PEKINUL TÎNĂR

— corespondență din R.P. Chineză —

Noile construcții care adăpostesc instituții, întreprinderi industriale sau blocuri de locuințe se văd la tot pasul — multe aflându-se încă în păienjenișul schelelor. Ele fac din Pekin un oraș tânăr, cu toate că izvoarele atestă existența încă cu mii de ani în urmă a unei vieți organizate pe teritoriul său. Din oricare parte ai intra în Pekin, îndreptându-te spre centru, privirile îți sînt atrase de peisajul înnoit al orașului. Clădirile vechi, durate cu secole în urmă, par niște insule armonios încadrate de revărsarea construcțiilor moderne, caracterizate printr-un stil simplu, atrăgător. Ele se ridică spre înălțimi ca niște paralelipede compacte, dominînd vechile ziduri.

Am dorit să aflu amănunte în legătură cu dezvoltarea Pekinului în anii de după eliberare. Cine poate prezenta cu mai multă competență un tablou actual, bazat pe comparații cu trecutul, dacă nu edilii orașului? O vizită la Comitetul popular orașenesc era, de aceea, cît se poate de nimerită pentru dobîndirea unor informații, a unor date interesante.

Întîmpinîndu-ne cu amabilitate, tovarășul Li Ciun, director al Direcției construcțiilor, intră în subiect fără o introducere prea lungă. Rostește cu vintele domol, prezintă fapte precise: «Să dezvoltăm orașul, să-l transformăm. Aceasta a fost una din sarcinile trasate de Partidul Comunist Chinez de oameni muncii din capitală.

În anul eliberării, în 1949, la Pekin erau doar cîteva mici ateliere meș-

teșugărești, prost utilizate — continuă interlocutorul nostru. **Astăzi, capitala R.P. Chineze se mîndrește cu întreprinderi metalurgice, constructoare de mașini electronice, chimice etc.»**

Cu aceeași voce calmă, domoală, ni se comunică cifre cu multe zerouri în coadă, fie că este vorba de sporirea de la an la an a suprafețelor construcțiilor, de creșterea numărului muncitorilor sau de alți asemenea indici ai dezvoltării orașului. Reținem din relatarea tovarășului Li Ciun faptul că în anii din urmă producția industrială a fost la Pekin de 28 de ori mai mare decît în 1949, numărul muncitorilor a crescut de la 70 000 la 700 000, iar suprafața construcțiilor s-a dublat față de cea din 1949, ajungînd la 43 000 000 mp.

Fac remarcă că s-ar putea spune că în această perioadă s-au construit de fapt două orașe Pekin.

«Da — sună răspunsul — orașul s-a extins mult spre cele patru zări, a devenit de nerecunoscut. Este suficient să privești harta vechiului oraș și s-o compari cu cea de astăzi. Mulți dintre cei ce au cunoscut Pekinul înainte de eliberare au rămas cu imaginea unui oraș tipic asiatic, care se caracteriza printre altele, și prin faptul că rețeaua de canalizare lipsea aproape cu desăvîrșire sau era reprezentată prin conducte vechi — inutilizabile. Din cei 288 km de conducte, cît figurau în statistici, puteau fi folosiți de fapt numai 22 km. Rețeaua de canalizare s-a extins la 1 465 km, crescînd o

dată cu orașul. Spectacolul dezlant din timpul sezoanelor ploioase, cînd străzile erau inundate, iar circulația întîmpina mari dificultăți, a rămas de domeniul trecutului. O altă problemă era nisipul adus de vînturi care se depunea pe străzi în straturi groase, neîngrijindu-se nimeni de ridicarea lui. Astăzi, datorită împăduririlor, furtunile de nisip nu mai fac ravajele de altădată. Și, în orice caz, utilajele moderne întrețin în permanență perfectă curățenia a orașului.

Din cei 43 milioane mp de suprafață construită, 17 milioane sînt însumate de blocurile de locuințe, clădiri prevăzute cu tot confortul modern, ritmul construcțiilor revenind cam la un milion de metri pătrați de suprafață locativă pe an. Edilii s-au îngrijit să amplaseze noile blocuri de locuințe în apropierea uzinelor, a locurilor în care lucrează un mare număr de oameni.

Învățămîntul, sănătatea publică, viața culturală a capitalei etc. au constituit și ele sarcini permanente pentru gospodăriile orașului. 56 de institute de învățămînt superior (cu mai multe sute de facultăți), în care învață 150 000 de studenți, de peste 10 ori mai mulți decît înainte de eliberare, un număr de asemenea sporit de școli elementare și medii cu tot mai mulți elevi, crearea de spitale speciale, sanatorii și clinici, înființarea de noi teatre, deschiderea de noi cinematografe și cluburi (de 4 ori mai multe decît în anul

Aspect dintr-una din halele topitoriei complexului siderurgic Shihchingshan care se numără printre modernele unități industriale ale Pekinului.

Una dintre școlile medii construite în ultimii ani.

1949) sînt realizări care contribuie la îmbunătățirea nivelului general de viață al locuitorilor Pekinului. O dată cu extinderea orașului s-a mărit și numărul locurilor de recreare, al zonelor verzi. În 1949 existau șapte parcuri mari și cîteva mici, în general neîngrijite. În prezent, numărul parcurilor mari est de 10, iar al celor mici — de 42. Miinile harnice ale grădinarilor le-au transformat în adevărate bijuterii policrome, care alcătuiesc un decor armonios, demn de vremurile noi ale socialismului.

Ne îngrijim în permanență să înfrumusețăm cît mai mult orașul nostru, să-i schimbăm înfățișarea — spune în încheiere Li Ciun.

...Cîteva cifre, realizări, preocupări ale celor care se îngrijesc de dezvoltarea Pekinului, acțiuni care fac parte din efortul general al țării pentru îmbunătățirea permanentă a condițiilor de viață ale celor ce muncesc, pentru dezvoltarea multilaterală a economiei

I. GĂLĂTEANI

Palatul Adunării Poporului, situat în piața Tiananmin din centrul capitalei R.P. Chineze.

mină vinjoasă nu l-ar fi scuturat ca pe o jucărie. Un glas aspru i-a poruncit.

— Suie-te-n căruță și dă-i drumul!

Cu greu, Păvăluț a deschis ochii, și-a împins pălăria spre ceafă și s-a întors cu fața spre cel care-i vorbise. Era un tânăr osos, cu ochi mici, jucăuși și frunte înaltă.

— Petre, mă, de ce mă sperii tu?!

— Voiam să te dezmoțesc, mă.

— Ai mină de drac...

— Hai sus, că trebuie să facem un drum lung...

— Și cât îmi dai? — se repezi Păvăluț.

— Cât s-o nimeri.

— Măcar voi să mă plătiți ca lumea...

— Noi?!

— Dacă nici partidul...

— Hai, sus, sus! — îl îndemnă Petre. Acuma n-am nici un ban la mine. Dacă nu crezi, poți să mă cauți. Dar o să-ți dau ceva la întoarcere. Hai, că trebuie să ajungem acasă înainte de-a se însera.

— Douăzeci de kilometri?! — se nedumeri Păvăluț. Poate-n trei zile și-n trei nopți, da' pînă-n seară, nu, că asta-i mîrtoagă din cerșit. Nu, nu...

Petre urcă în căruță și trase de hățuri, dar fără îndemnului Păvăluț, mîrtoaga nu se urni. „Uite-așa, norocul dracului, se gîndi Păvăluț, să fac atîta drum pe de pomană. Cu ce mi-o da ăsta, mă îmbăt o dată...”

Petre, cu vreo șapte ani mai tânăr fi era văr de-al doilea. Se vedeau rar și numai cînd aveau neapărată nevoie unul de celălalt. „Să mă porți pe drumuri te pricepi, dar să-mi dai și mie de-o țigară, nici gînd, ori...să-mi dai o slujbă, că ești mare, mă!”, îl mustră Păvăluț în gînd.

— De cînd n-ai mai dat tu pe-acasă?

— De aproape un an — lămuri Petre.

— Și tocmai acu' te-o apucat dorul?

— De-ar fi dorul, n-ar fi nimic — rîse Petre. D-ai ceva mai mult, că m-or chemat să fiu acolo, de față, ori tu n-ai auzit? Azi dimineață or intrat pe moșie...

— Ai? — tresări Păvăluț.

— O să-ți dea și ție pămînt.

— Ai, ai?!

Petre îi ridică borurile pălăriei:

— Două, trei hectare, să ai și tu.

Păvăluț ascultă, ascultă și nu zise nimic. În sinea lui se întreba dacă mai e cu puțință să ajungă și el în rînd cu oamenii; dacă s-o găsi cineva care să aibă grijă și de el... Apucă hățurile și îndemnă mîrtoaga la trap. „Numai de nu s-ar desprinde roata din dreapta”, se gîndea. Vru să coboare, să se uite la roată, dar Petre nu-i dădu voie, nu mai aveau timp. Cu puțin înainte de a se înnopta, căruța coti pe un drum de țară înămețit. Roțile se îngropau în zăpadă pînă la osii.

Petre coborî să ia calul de căpăstru.

— Ce-ar fi să împingi tu căruța — propuse Păvăluț — și să trag eu de hățuri?

— Bine și-așa! — acceptă Petre.

— Într-un ceas... dacă dă Dumnezeu... ajungem...

În clipa aceea, Petre văzu cum prin întuneric se mișcă două matahale. Rămase o clipă descumpănit, apoi vru să-i spună ceva lui Păvăluț, dar matahalele se apropiară, la doi pași. Erau bărbați vinjoși, cu căciuli mari, țuguiate, înveliți în cojoace. Astfel, Petre înțelesese că e prea tîrziu...

— Ce-i cu voi?

— Dă-te la o parte! — porunci Păvăluț. Dacă nu te dai, iau țepușa...

— Unde, mă, unde mergeți?

— Cu pămînturile! — zise Păvăluț. Fugi, mă, fugi că te trăznesc...

Și totul se petrecu fulgerător.

Păvăluț rămase prostit, privind cum cei doi în cojoace de oaie îl frămîntă pe tânăr în picioare și-l izbesc cu ciomegele unde se nimereste. „Eu n-am vrut asta, se îngrozi el. De ce să-l omoare? Doar sint pămînturile noastre!” Petre îi strigă ceva, dar Păvăluț nu înțelesese nimic. Pe urmă nu se mai auziră decît loviturile înfundate, grele și repezi. Într-un tîrziu, crezîndu-l mort, cei doi îl îngropară pe Petre în zăpadă. Cînd să plece, unul dintre ei dădu cu ochii de Păvăluț, care stătea încrîncenat lingă mîrtoagă, cu mina teafără ridicată, ca pentru apărare.

— Și tu, mă? Și tu vrei pămînt boieresc?

— Nu... — biigui Păvăluț, eu...

Adunîndu-și puterile, se repezi și își înfipse mina teafără în grumazul matahalei. Nu simtea loviturile si nu se gîndea la altceva decît că trebuie să strîngă

cît poate de tare, ca să-și răzbune tovarășul. Dar își pierdu cunoștința și se prăbuși, mototol, la picioarele calului. Cînd, după o vreme, deschise ochii, zări la doi pași de el o movilită de zăpadă. Atunci își aduse aminte de Petre. Și se tîrî în coate și genuchi, scomoni zăpada și scoase un strigăt infricoșător. „Eu n-am știut, n-am vrut!” și cu mina teafără îl smulse pe Petre din nămeți. Apoi se chinui să-l urce în căruță.

— Eu nu ți-am vrut răul, mă auzi?

Simți cum celălalt se stinge, clipă cu clipă.

Mintea i se tulbură și începu să strige:

— Nu, nu, n-am vrut!

Trase de hățuri, cu putere.

Căruța alerga spre sat, hurducîndu-se.

— Apă! — se rugă Petre.

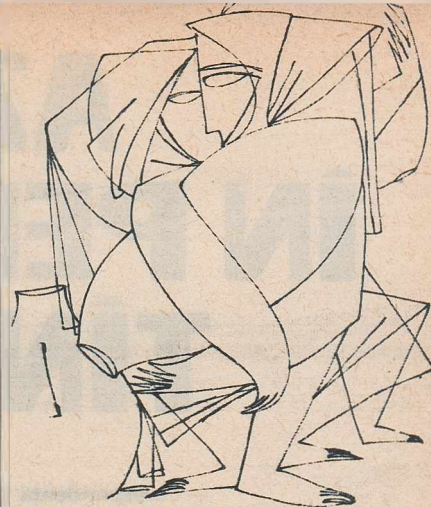
Păvăluț trase de hățuri, o dată și încă o dată, dar calul nu voia, ori nu putea să se mai oprească. Drumul cobora, șerpuit, prin niște ochiuri de lumină.

— Eu nu, n-am vrut!

Și lăsînd hățurile Păvăluț se rostogoli din căruță spre marginea drumului. Apoi, în vreme ce aduna zăpada afinată în bulgări mari, auzi iar vocea lui Petre: „Apă, apă!...”

Și se gîndi: „O să trăiești, trebuie să trăiești... Tu ești primul om care mi-a vrut binele...”

Ilustrații de S. BANU

Florica CORDESCU
«Îmbrățîșare»

LINIA CÎNTĂ...

de Veronica PORUMBACU

«Să știi ce vrea vîntul cu tine, înainte de înfiorarea mesteceniilor» spunea o dată Rilke: acesta ar fi privilegiul artistului. Și nu știu de ce, presentimentul este, mai mult decît altora, rezervat temeilor care, gestînd viața, adulmecă parcă mai repede prezența nevăzută a bătrînei cu coasa, atunci cînd nimeni încă, absolut nimeni, nu ar bănuî în privirea tinărară, pătimașă a omului, sfîrșitul apropiat. Dar numai marilor artiști le e hărăzit ca, înaintea finalului, să se apropie de esențe, de tainele pămîntului, să pătrundă și să înnoiască miturile umanității.

Unul din acești aleși a fost și Florica Cordescu.

Expoziția postumă deschisă la Galeria Națională adună, pare-se, numai opera din ultimul an de viață. Mărturie a plenitudinii unui artist, ea exprimă însă în raccourci o viață de om, concentrează în carate neprețuite aspirații și amintiri, amănunte și vizuini, așa cum se relevă ele omului în clipa din urmă, dar care — de obicei — trec dincolo de Styx, fără să poată fi comunicate.

Florica Cordescu aduce suflul acelor înălțimi pe care artele înseși se întîlnesc întru lauda vieții. Linia cîntă în grafica ei. Lăuta, acest instrument cu trupul atît de feminin (vedenia diaconului lakint nu avea oare coapse de alută florentină?), revine în zeci de ipostaze, nici una asemenea celeilalte, ale nostalgiei, patimii, gestației. Nu, penita ei nu circumscrie nici un «subiect» în sensul curent al cuvîntului, nici o anecdotă ce s-ar putea traduce în cuvinte. Nimic din literaturizarea parazită, nimic din leștul narativ care îngreuiază de multe ori zborul plasticii. Ritm muzical, dansant, realitate proiectată dincolo de realitate, pe acel ecran etern care e arta...

Cînd se face trecerea de la lăută la amforă, acest nou lait-motiv al Floricai Cordescu? Nu pot fixa cu precizie clipa. Deodată însă, femeia începe să poarte în mină ulciorul, ba chiar să fie ea însăși amfora care păstrează, geloasă, taina germinăției, ori, dimpotrivă, o preferă în chip de clepsidră a timpului. Suita profecă ce se cheamă «Fruitele pămîntului» se încheie cu reintarea amforei în țărîna (nu regăsim oare, în această sugestie, metafora străveche ce leagă ritualul pomenirii celor duși de «oale și ucele?»). Și nu sint oare acele capete de bufnită care apar în grafica artistei, revelația intuitivă a sfîrșitului?

Florica Cordescu nu seamănă cu nimeni. Ignor în ce familie de spirite s-ar putea încadra. E desul că seamănă cu ea însăși. Că se definește pe sine într-un limbaj care nu e numai al ei, dar și al marilor inițiați.

CARNET DE SCRITOR

un alt soi de zîmbet

de Eugen FRUNZĂ

Am citit nu demult un inteligent articol al dramaturgului Paul Evrac despre zîmbet. Autorul semnală funcția socială a zîmbetului într-o comunitate civilizată, rolul lui necesar și stimulator în ansamblul relațiilor umane. De aceea îl și numea — depășind universul domestic — «zîmbet social».

Sînt absolut de acord cu ideile din articol, dar mă duce gîndul la un alt soi de zîmbet, pe care îl întîlnesc adeseori în viață și care reprezintă de fapt reversul medaliei. Iau numai două cazuri dintre cele mai banale.

Îl cunosc pe X de mulțisor și i-am făcut temeinic radiografia în ce privește opinia sa despre Y. De altfel, mi-a și spus: «E măgar, imbecil, șarlatan, sforar, saltimbanc». Aprecierile mi-au fost augmentate copios cu fapte. X vorbea din convingere și cu înalta indignare a omului care pretinde omenie. Ce puteam face decît să-l cred onest? Și l-am crezut ca atare, mai ales pentru zîmbetul lui fericit, plăcut, învăltoir, cu care mă dăruia statornic. «Ce bine îmi pare că te văd», — mă gratula dintru început. «Ce rău îmi pare că nu ne vedem mai des» — regreta la despărțire. Și tot astfel pînă ce, într-o zi, l-am surprins zîmbindu-i aidoma lui Y. Îi zîmbea nespus de dulce. Îi ținea de un nasture al hainei și îi zîmbea cuceritor măgarului, imbecilului, șarlatanului etc.

Mărturisesc că scena, observată din întîmplare, mi-a fost de oarecare folos. Cînd, după scurtă vreme, am aflat ce-am aflat, șocul n-a mai fost teribil și am îngreștriat cu destul calm informația că X mă făcuse în fața lui Y... antipatic și alte alea. Prin urmare: atenție la zîmbet!

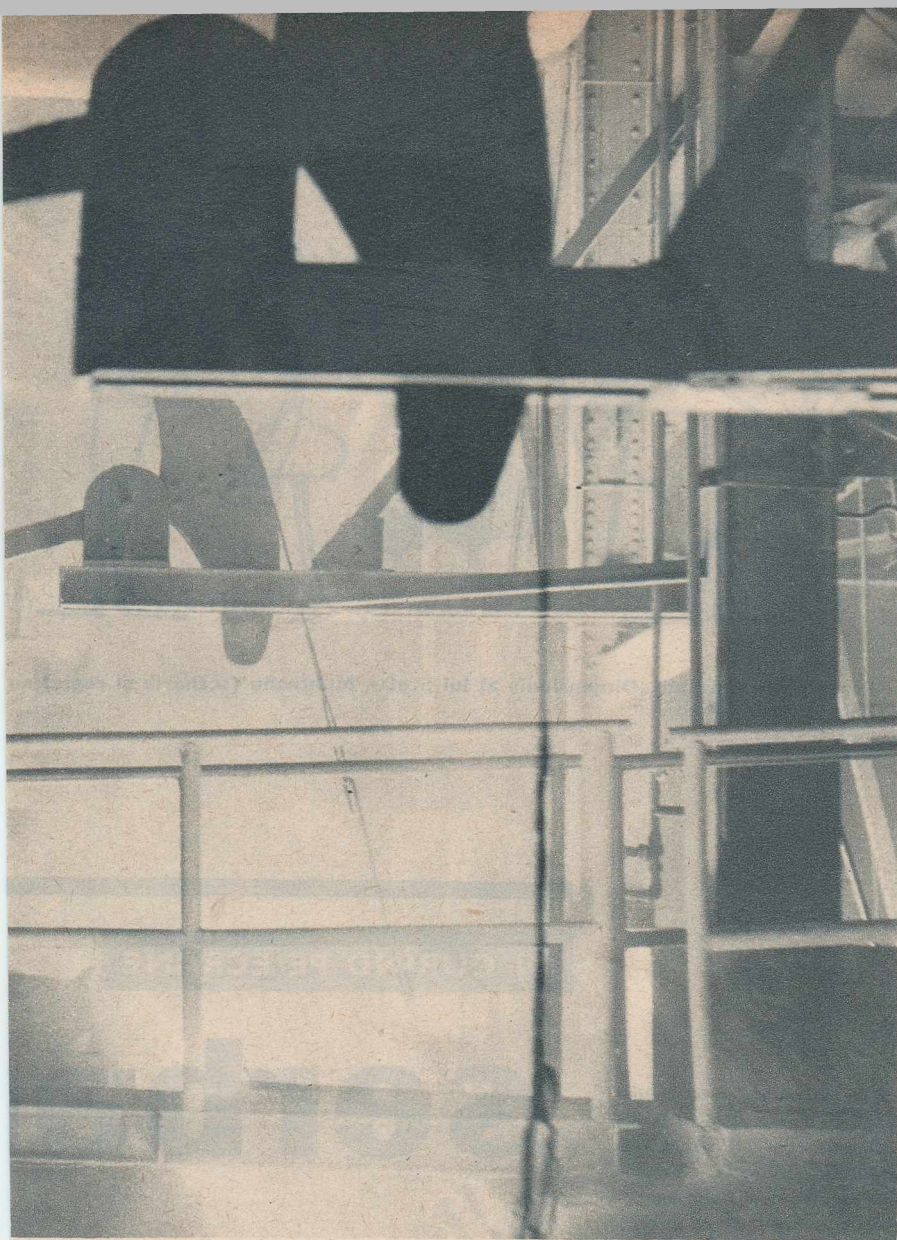
Al doilea caz.

Un prieten al meu a suferit de o boală îndelungată. Motiv pentru care s-a văzut obligat să-și părăsească postul de șef al unei instituții.

«Vreo cinci ani, cît am fost director — îmi povestea deunăzi — nu mai scăpam de zîmbetul lui X. Zîmbetul acesta mă întim-pina o dată cu revărsatul dimineții, îmi răcorea fruntea în amiezile fierbinți ca un evantai japonez, mi se așternea sub picioare seara ca un covor persan, mă urmărea peste tot ca o slugă credincioasă. Și, iată, mă îmbolnăvesc, mă retrag din muncă, stau prin spitale și, în sfîrșit, intru într-o lungă convalescență cu plimbări zilnice prin cartier. Într-un rînd îl văd pe X la doi pași de mine și sint gata să mă ofer frumosului sau zîmbeț. Aș de unde! Un simulacru de salut și atît. X își grăbește pașii și dispăre. L-am mai întîlnit apoi nu o dată. Își abandonase nu numai zîmbetul, dar și memoria. Nu mă mai cunoștea. Ei bine, acuma ce crezi că se petrece? X îmi zîmbeste iarăși tulburător de frumos și din toată ființa, cu cea mai autentică smerenie. Ce-i drept, n-am revenit chiar la postul meu, dar mi s-a încredințat un altul asemănător într-un sector înrudit. Și — cine știe? Nu aduce anul ce aduce ceasul...»

Așadar: atenție la zîmbet!

Cum spuneam, niște cazuri banale. Țin să le adaug totuși la subsolul interesantului articol al confratelui meu despre «zîmbetul social». Pentru că, din păcate, ipocrizia, interesul meschin, carierismul, chiar și falsitatea de dragul artei de a fi fals mai nasc destul zîmbet cu totul străin eticii socialiste, zîmbetul pervers pe care l-aș numi «antisocial» și pe care avem datoria să-l blamăm.

schimbul de opinii

Cerința ca titularii rubricilor permanente să fie personalități ale vieții culturale și științifice nu implică neapărat monopolizarea unui domeniu oarecare de către un specialist. Televiziunea trebuie să tindă spre lărgirea orizontului spectatorilor ei, nu spre limitarea lui la cunoașterea punctului de vedere al unui singur om, oricât ar fi el de avizat. Călea spre realizarea acestui deziderat dublu și la prima vedere contradictoriu este destul de simplă: emisiuni în ciclu, concepute nu de un funcționar al televiziunii sau de diverși invitați întâmplători, ci de unul și același autor foarte calificat — și includerea în aceste cicluri a unor dezbateri cu participare cât mai largă.

Televiziunea ar putea fi — și nu este — cea mai frecventată tribună a schimbului de opinii. În momentul de față doar două domenii sînt privilegiate: sportul (există oare vreun tratament de favoare care să nu-i fie rezervat?) și economia. Am făcut cunoștință prin intermediul micului ecran cu numeroși oameni avînd răspunderi mai mari sau mai mici în economie, care ne-au împărtășit punctele lor de vedere despre cîteva probleme de stringentă actualitate. Am ascultat păreriile unor învingători și chiar învinși ai competițiilor sportive, ale antrenorilor lor, ale unor foști sportivi etc. Si a fost de obicei interesant, chiar și pentru ascultătorii fără o înclinație specială pentru tema în discuție. Căci nimic nu stimulează mai puternic dorința de a cunoaște, de a înțelege un fenomen, decît spectacolul confruntării unor interlocutori competenți și pasionați.

Cînd presa și-a deschis larg coloanele expunerii punctelor de vedere ale creatorilor și criticilor despre cele mai variate aspecte ale fenomenelor literare și artistice, indiferența televiziunii față de forma superioară de cunoaștere care rezultă din ciocnirea de idei este de neînțeles. Din nou, deci, un domeniu în care pare să se fi făcut un temător pas înapoi. Să ne amintim că am asistat cîndva la o convorbire despre perspectivele și limitele literaturii de anticipație, că am auzit o dată o discuție despre virtuțile și servituțile spectacolelor de teatru alcătuite din două-trei piese într-un act. Erau timide, dar destul de izbutite, încercări de colocvii, experiențe embrionare pe temeiul cărora s-ar fi putut dezvolta ample dezbateri de idei pe teme cele mai controversate. Discuții inteligente conduse între exponenții unor modalități diferite ale criticii literare, între cei care, într-o ramură sau alta a creației artistice, au preferințe și opinii diferite sau de-a dreptul opuse, ar avea darul de a oferi telespectatorilor posibilitatea de a-și forma o opinie proprie, în cunoștință de cauză. În alte țări, cel care organizează o discuție de acest gen este sugestiv denumit «moderator», rolul său fiind în special de a veghea ca ea să nu se inflăcăreze peste măsură și de a acorda egalitate de tratament diverselor opinii opuse.

Cînd se întîlnesc între ei, oamenii obișnuiți nu comentează numai ultimul meci de fotbal. Li se întîmplă să vorbească despre cărți citite, despre evenimente internaționale la ordinea zilei, despre spectacole văzute și despre numeroase alte lucruri. Televiziunea ar fi cea mai în măsură să le ofere puncte de reper, criterii de apreciere, într-un cuvînt: idei. Indiferent de ambalajul în care ne vor fi oferite dezbaterile — «mese rotunde», «întîlniri» cu oameni de cultură — esențiale sînt programarea lor cît mai frecventă și potrivita alegere a subiectelor și a participanților. Răspunderea acestei alegeri trebuie să revină titularului rubricii, adică omului în a cărui competență și obiectivitate televiziunea va fi hotărît să se încreadă pe deplin.

La urma-urmei, totul se reduce din nou la o problemă de exigență. Ziua în care televiziunea va hotărî să-și interzică rezolvările peiorativ numite «de serviciu» și va înțelege că banalitățile și platitudinile sînt niște dușmani mai periculoși decît «defecțiunile tehnice», va fi o zi fastă pentru viitorul confruntărilor de opinii.

IMAGINAȚIA OMULUI ÎN SLUJBA UMANITĂȚII

În ultima vreme, studioul «Anima-film» este foarte des vizitat de gazetari, critici de specialitate... (bine ar fi ca aceste vizite să nu fie legate neapărat de prilejuri festive). Curînd se va deschide, la Mamaia (24-28 iunie), ediția 1966 a Festivalului internațional al filmului de animație. E firească dorința de a cunoaște cu ce va fi prezentă România — țara gazdă — în această competiție cinematografică de amploare. La invitația noastră, directorul studioului, tovarășul Constantin Piriianu, ne vorbește despre stadiul actual al filmului de animație românesc.

— Este un stadiu de promisiuni, căutări și perspective interesante. Privită în ansamblu, producția noastră cinematografică de animație n-are încă o personalitate distinctă, nu întrupează acele caracteristici definitorii unei școli. Dar fără îndoială avem creatori cu personalitate, iar în ultimii ani numărul lor a sporit, ceea ce ne îndreptățește să prevedem în viitor formarea și dezvoltarea unei școli. Alături de numele lui Ion Popescu-Gopo și Bob Călinescu, care au devenit de circulație internațională, vin să continue lista, demonstrînd potențele studioului, Olimp Vărășteanu, Ștefan Munteanu, Horia Ștefănescu, Nell Cobar, Matty Aslan etc...

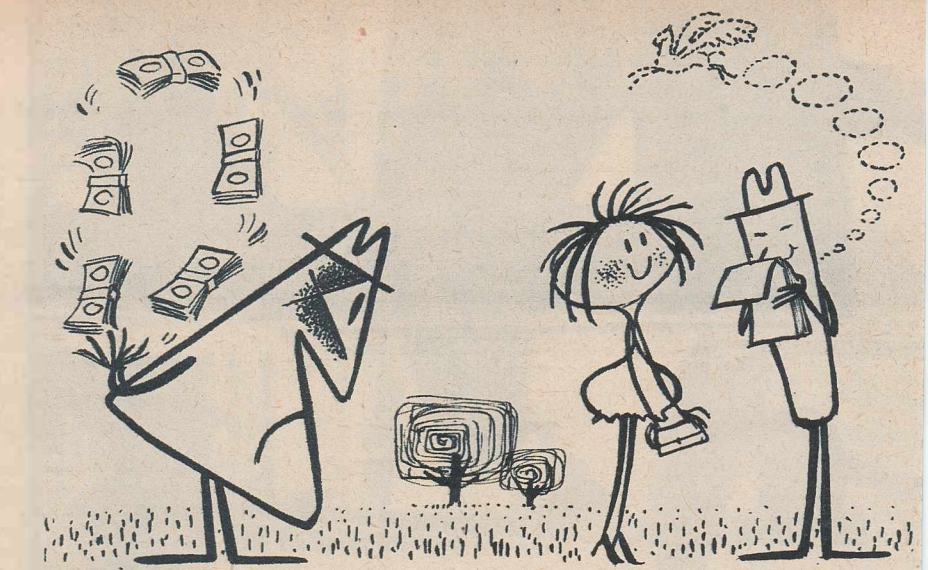
Problema cheie și în domeniul nostru o constituie scenariile. Trebuie punctul de pornire, ideea, substanța... Fără ea, oricît de ingenios ar fi regizorul ori plasticianul, filmul riscă să ajungă «o furtună într-un pahar cu apă», exercițiu de virtuozitate, divertisment... Exigența din ce în ce mai mare pe care sîntem hotărîți s-o manifestăm față de scenariu nu va fi în detrimentul numărului de filme ce trebuie să le producem anual.

— În plenara Consiliului cinematografiei consacrată filmului de animație s-a vorbit despre o oarecare monotonie a tematicii și uniformitate a procedeelor. Actualele filme suplînesc aceste deficiențe?

— Noi așa credem. Într-un fel am avut și o obligație. Deviza Festivalului internațional de la Mamaia este «Imaginația omului în slujba umanității». Prin urmare s-a pornit de la ideea unei tematicii diverse, care să investigheze domenii cît mai variate ale vieții noastre contemporane, să pledeze pentru înalte idealuri umane. De asemenea abordăm toate tipurile animației: desene animate, cartoane decupate, păpuși, obiecte animate și, bineînțeles, filmul combinat. Creatorii — trebuie să amintesc aici că am atras și forțe din alte domenii — au căutat mijloacele de expresie cele mai potrivite pentru concretizarea ideilor cuprinse în scenariu, modalități artistice diverse și cît mai moderne. Pictorul Sabin Bălașa a găsit o formulă plastică interesantă (o combinație modernă de pictură și desen animat) pentru a ilustra ideea filozofică din scenariul lui Marin Sorescu, a «picăturii» — ce dă și titlul filmului — ca necesitate dialectică a întregului, a desăvîșirii lui.

«Aventurile unui punct» se întitulează filmul realizat de Ștefan Munteanu după scenariul lui Romulus Vulpescu. Este o metaforă cu largi semnificații umane în aventurile punctului care vrea să devină sferă.

Multe filme sînt dezbateri de etică; «Tentații», filmul lui Bob Călinescu, după scenariul lui Ion Mihăileanu este o pledoarie pentru integritate, pentru omul care știe să învingă «tentațiile» de orice na-

Personajele filmului «Dimensiuni» al lui Ștefan Munteanu (scenariu și regie) au fiecare pasiunile lor.

ÎN CURÎND PE ECRANE

„serbăi

tură, în vederea obținerii scopului propus. În aceeași sferă se înscrie și «Balena», peliculă semnată de Constantin Mustețea. Balenele semnifică aici lupta permanentă a omului cu problemele pe care i le ridică viața.

Rolul și răspunderea artistului în societatea noastră implică nenumărate fațete. O atare temă și-au propus să dezbată regizorul Ion Hermeneanu și pictorul Barbu Nițescu în «Soarele rânit».

Desigur, ar mai trebui amintit aici filmul de cartoane decupate al lui Gopo, «Echilibru», ce va fi prezentat hors-concurs. De data aceasta ingeniosul creator pătrunde în interiorul «omulețului» său, cu intenția de a ne demonstra necesitatea echilibrului dintre cele trei elemente esențiale ale corpului: creier, inimă, stomac. Totul se face cu o intenție anume, tot de ordin etic, dacă vreți.

Dar cred că am spus prea multe — ceea ce nu-i place spectatorului. E firesc să-l lăsăm să descopere singur ideile, să descifreze sensurile.

Ileana ALEXENI

O proaspătă cunoștință pentru noi: Geneviève Casile.

profil: RICHARD BURTON

VOCAȚIA DEMNITĂȚII

Poate că ar trebui să fim recunoscători hazardului care prezidează în general la programarea filmelor străine pe ecranele noastre. Faptul că nu am făcut cunoștință cu Richard Burton printr-o superproducție ca «Alexandru cel Mare» de exemplu, a înălțurat «cinstea» de a figura, alături de diverși steve Reeves sau Jacques Sernas, în palmaresul popularității celei mai ieftine.

Să felicităm așadar D.R.C.D.F.-ul și să ne felicităm pentru a fi primit revelația actorului de ținută care este el în realitate, prin tulburătorul film al lui Tony Richardson, «Privește înapoi cu minie».

Cel care e considerat drept păintele său spiritual, profesorul Philip Burton de la colegiul din Port Talbot, nu știa că, muncind cu Richard Jenkins (fiu de miner în Pontrhydyfen) ca să-l dezbrace de puternicul său accent galez, prindea o pasiune ce avea să dăruască repertoriului shakespeareian

pe unul din cei mai viguroși interpreți ai săi.

Cînd, la 17 ani, a pășit pentru prima dată pe scenă, în teatrul actorului Emyln Williams, tînărul nu și-a uitat mentorul și și-a ales pseudonimul Richard Burton, cu care s-a remarcat și în spectacolele ansamblului teatral al studenților din Oxford. Dar evenimentele l-au chemat curînd pe o altă scenă, aceea a războiului. Demobilizat din aviație abia în 1947, Burton se grăbește să reinnoade legăturile cu lumea teatrului. Își face în scurt timp un nume pe scenele londoneze. Urmare firească, e atras să joace și în film. Debutează pe ecran în 1949 cu «Ultimele zile ale lui Dolwyn». Cinematografia nu-i aduce însă atît de curînd satisfacții. Succese în public are, firește. La insistența scriitoarei Daphnê du Maurier i se oferă un rol important în ecranizarea romanului acesteia, «Vara mea Rachel», al cărui triumf îi asigură un contract de lungă

durată cu Hollywoodul. Dar nu i se propun numai roluri demne de el: filme de factură net comercială ca «Alexandru cel Mare», «Cămașa lui Hristos» sau «remake»-ul după «Vin ploile» și doar cite un rol mai generos în filmele «Șoarecii deșertului», «Prințul actorilor» și «Victorie amară».

Prezentat în cadrul Festivalului de la Veneția din 1957, acest din urmă film a dat ocazia să se vorbească despre Burton în legătură cu cupa Volpi pentru cea mai bună interpretare masculină (cîștigată apoi cu un mic avantaj de Toshiro Mifune, cu versiunea japoneză a tragediei lui Macbeth). În rolul căpitanului Leith, unul din conducătorii unei patruli britanice prin deșertul Libiei, Richard Burton era poate pentru prima dată confruntat pe ecran cu acel tip de personaj pentru care pare predestinat: omul care refuză compromisul și demagogia verbală, dar pe care inșeși luciditatea și hipersensibilitatea lui

il condamnă adeseori la eșec. Pe scurt, un erou din familia spirituală a lui Hamlet.

Nu e nici o descoperire că Jimmy Porter, eroul filmului și piesei «Privește înapoi cu minie», e «întrudit» cu prințul Danemarcei. Violența personajului creat de Osborne și înviat pe ecran de Tony Richardson și Richard Burton s-a încins în același focar al demnității rănite,

Reverendul Larry Shannon din filmul lui John Huston «Noaptea Iguanei» (care rulează în aceste zile în Capitală) face parte din altă familie de eroi traumatizați, lumea personajelor lui Tennessee Williams, cu toată zestrea lor de complexe sufletești. Shannon este însă unul din pușinii care, înainte chiar de începerea acțiunii, a rupt-o cu compromisul și și-a scos la lumină

e galante”

René Clair spunea cîndva, că, dacă într-un film o singură secvență este bună, atunci întregul film a meritat să fie turnat. Este în punct de vedere generos, merit mai egrabă, credem noi, să răsplătească imensele eforturi pe care le cere munca pe altarul artei de-a șaptea artă, decît să justifice pentru totul existența artistică a unei pelicule. Chiar atunci cînd prin «secvență bună» înțelegem mai mult decît atît, spectatorul e astăzi este mai înclinat să ceară ecranului operă rotundă, fie ea și lipsită de ceea ce se cheamă «pagini antologice» și nu oaze de virtuți profesionale.

Privit din acest unghi, «Serbările galante» — film realizat în colaborare cu cineștii români — are nu una, ci cîteva secvențe bune; cu toate acestea ne lasă învățări de nostalgie după armonia vechilor filme ale lui Clair, după savanta lor țesătură și ironie, grație și poezie.

Războiul de operetă la care asistăm, caricaturizare a unuia din multele și oarecarele bătăi în dantelă ale secolului al VIII-lea (secol pe care istoria l-a numit, între altele, și «galant»), a fost, în intenția autorului, una din ipostazele absurdității zboiului în general. Din armele satirei, René Clair le-a ales pe cele care în mîinile i au strălucit totdeauna: nu virulența ustică, ci maliția fină, uneori cochetă; aici să, ea se gustă pe moment și se consumă pe pede, lăsînd în urmă spații destul de întinse de așteptare a altceva, goluri în care se staleză monotonia

Un film de convenție, cu o premisă explicită, nu se poate susține decît prin dezlănțuiri de vervă, prin alăturări de gaguri cu efect prelungit, în stare să creeze un permanent contrast între esență și aparență și să investească gluma cu o funcție simbolică. Atunci cînd acest complicat mecanism al comicului este uitat, începe să-și facă loc «luarea în serios» a unora din întîmplările de pe ecran (înfometarea, povestea de dragoste a prințesei Hélène). Se șubrezește astfel puntea afectivă dintre omul din sală și film, iar detașarea ironică (fără de care ne e greu să ni-l închipuim astăzi nu numai pe creator, ci și pe spectator) își pierde din savoarea inițială.

Actorii — nu toți — acoperă prin datele personalității lor și printr-o compunere inteligentă a rolurilor multe porțiuni în care fantezia regizorală prinde să se destrame; ne gîndim, în primul rînd la Kovács György și la Philippe Avron, mai puțin la atît de subtilul — de obicei — june-prim comic Jean-Pierre Cassel, de data aceasta parcă nu în largul său. Neașteptat de palide aparițiile feminine: Genevieve Casile și Marie Dubois.

Imaginea ce poartă semnătura prestigioasă a lui Christian Matras, decorurile și costumele «la Fragonard» realizate de nu mai puțin reputatul Georges Wakhevitch, precum și muzica lui Georges von Parys dau filmului o rafinată atmosferă de rococo grațios dar și zeflemisit.

Magda MIHĂILESCU

Ultimul rol al lui Richard Burton: Petruccio din «Îmblinzirea scorpiei», film pe care îl realizează la Roma regizorul Franco Zeffirelli. Parteneră îi este soția sa, actrița Elizabeth Taylor.

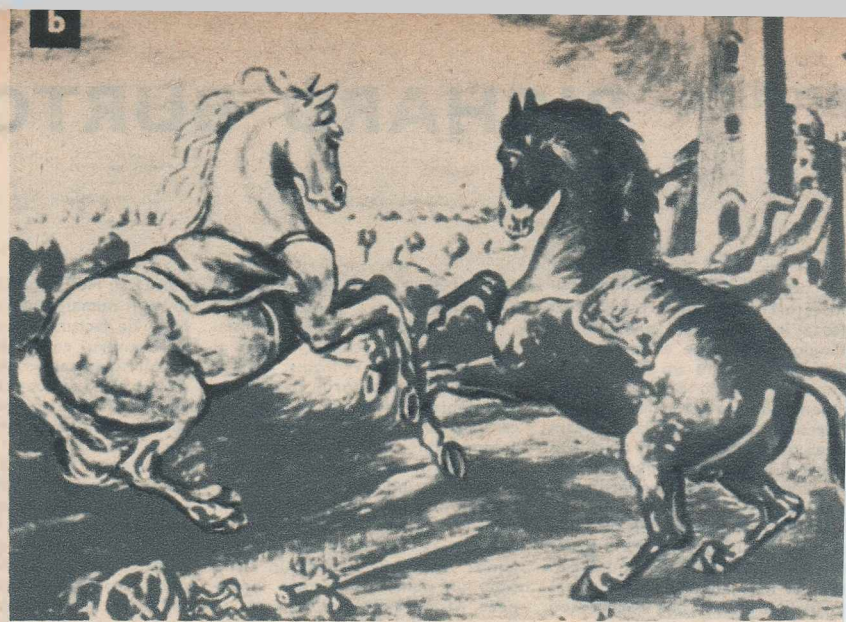
al dezamăgirii unui om însetat de adevăr. Ea se revarsă într-o lavă de cuvinte comparabilă ca vigoare, dacă nu ca poezie, cu limbajul incandescent al eroilor shakespeareieni. Și Burton a subliniat aceste afinități nu prin stilizare sau manierism teatral, cum s-a pretins uneori, ci prin acea impudoare a trăirilor sufletești care este piinea cea de toate zilele a actorului de film și care nu e de fel străină de natura eroilor shakespeareieni, printre care se simte ca la el acasă.

Acesta e poate unul din motivele pentru care Richard Burton n-a refuzat rolul lui Antoniu din superproducția «Cleopatra», în ciuda previzibilelor concesii pe care le propunea participarea la o asemenea întreprindere. Fapt este că reminiscentențele din personajul shakespeareian i-au permis să facă din Antoniu unul din puținele personaje veridice ale acestei luxoase suite de tablouri vivante punînd în scenă nume ilustre.

demonii care-l torturează. Și nimeni mai bine ca Richard Burton n-ar fi putut întruchipa drama celui care și-a asumat condiția umană cu tot prețul ei de umilință, demnitate și triumf.

Rolul episcopului Becket din filmul realizat de Peter Glenville după piesa lui Anouilh reprezintă o altă culme a creației lui Burton. «Vocația demnității», ce pare să fie supratema celor mai interesante personaje interpretate de el, își găsește expresia desăvîrșită în monumentul portret al lui Thomas Becket. Chiar dacă sobrietatea interpretării lui Burton te poate face uneori să regreti lipsa celui dram de ironie pe care Anouilh îl pune în flirtul său cu istoria, ne farmecă și ne copleșește silueta acestui hedonist care a sfișit ca martir nu al religiei, ci al demnității umane.

Ana ROMAN

Iată două versiuni ale lucrării «Cai», aparținând pictorului Giorgio de Chirico. Care este cea falsificată! (Răspuns: a).

avalanșa

un pictor fantomă: Torres Campalans,

ÎN LUMEA ARTELOR SE PETRECE UN FENOMEN ÎNGRIJORĂTOR. SUBSTITUINDU-SE UNOR EXEMPLARE DE FRUMUȘETE ETERNĂ DIN TEZAUROUL CULTURAL AL OMENIRII, FALSURILE SE STRECOARĂ INSIDIOS ÎN MUZEE ȘI COLECȚII. PE PIAȚA ARTELOR, ESCROCII OBTIN AUR ÎN SCHIMBUL UNOR IMITAȚII DE OPERE CELEBRE, AUR PENTRU STATUETE PE CARE PATINA VEACURILOR A FOST ABIL CONFEȚIONATĂ ÎN LABORATOARE DOSNICE.

Imitatori și negustori lipsiți de scrupule speculează abil candoarea unor colecționari debutanți, patima unor «camioni» ai anumitor perioade sau stiluri, dorința acestora de a-și îmbogăți șirul achizițiilor, uneori pentru a-și spori prestigiul social, alteori pentru a face investiții solide de capital. Nejustificata aureolă de competență a unor experți, buna-credință amăgită a iubitorilor de artă, totul contribuie ca falsurile artistice să devină o industrie foarte rentabilă. Ea atinge asemenea proporții, încît gluma care circula încă din 1930: «Corot a pictat 500 de tablouri, dintre care 10 000 se află în Statele Unite» — cuprinde o mare doză de adevăr... «America este îngrijorată — glăsuiește o știre apărută în presă. Falsurile abundă. Justiția încearcă să găsească mijloace cu ajutorul cărora să oprească invazia... Piața internațională este supraîncărcată de falși Chirico, fabricați într-o officină milaneză. S-au pus în vânzare pretinse lucrări ale pictorilor americani Jackson Pollock și Franz Kline».

Preferința falsificatorilor pentru lucrările pictorilor moderni se explică, după cum recunosc experții, prin marile dificultăți pe care le prezintă falsificarea

operelor pictorilor clasici. Pentru a reuși să imiți o capodoperă clasică trebuie să fii un excelent pictor și un foarte bun tehnician; trebuie să cunoști perfect istoria picturii; trebuie să studiezi pînă în cele mai mici amănunte tehnica maestrului pe care vrei să-l imiți, să știi ce preparatii, ce pînze, ce unelte și ce materiale folosea. Cea mai mică greșeală poate fi fatală, mai ales de cînd pentru autentificarea tablourilor se utilizează razele X. Pentru cel ce vrea să copieze un pictor modern lucrurile sînt mult simplificate.

Nu trebuie însă să credem că acest cadrul al traficantilor de artă cu falsul, se dansează doar din epoca noastră...

delict multiseclar

Imitatorii deveniți o rotiță în angrenajul unor vaste filiere de escrocherii au strămoși încă din antichitate.

Un papirus datînd din anul 1120 înainte de era noastră ne arată că niște hoți au violat momintele regale din piramida lui Keops, furînd statuete de mare valoare. Izbutind să strîngă o pradă ce însuma circa 2 kilograme de aur pentru

fiecare membru al bandei, ei și-au putut permite să ajungă la un «modern» compromis cu Khaemopet, comisarul portului Teba, care-i arestase. Dar ne putem închipui dezamăgirea ingenișilor infractori, cînd, după eliberarea astfel obținută, au constatat încercînd să-și vîndă prada că pe piață existau statuete similare ieșite din mîinile unor falsificatori.

Istoricul Suetoniu demasca și el, în secolul I e.n., activitatea intensă desfășurată de artizani și artiști decorativi din Capua, ale căror falsuri găseau plasamente imediate printre aristocrații vremii. Se pare că pînă și Cicero a fost indus în eroare de niște escroci, care livrau copii etichetate drept «originale». În orice caz, parvenții de genul celor pe care Petronius îi stigmatiza cu causticitate în «Satyricon» alcătuiau o clientelă sigură pentru desfacerea lucrărilor artistice de duzină, vîndute drept valori.

virtuozitate în marginea legii

Desigur că acest ambiguu comerț în marginea legii este foarte nuanțat. Între un fals lăsat să plutească în vag (ca acel

edificator caz al unui «pirat» al artei care, vînzînd unui amator american o pînză pe care se putea citi doar «OT») — l-a făcut să creadă că are de-a face cu un peisaj de Corot... — și ambițioasa lucrare «à la manière de», este o depărtare mare. Și nu totdeauna tradusă la fel de nuanțat în articolele codului penal.

Căci trebuie să recunoaștem: unele ocupații aceasta cere tehnică sigură, discernămint, chiar talent. Lipsa condițiilor materiale necesare afirmării propriilor lor posibilități a îndemnat nu dată pe unii artiști autentici, mai slabi însă de înger sau care își uzaseră rezistența morală în lupta pentru afirmare, și apuce pe aceste căi piezișe. A stîrni explicabilă vîlvă, cu cîțiva ani în urmă, cazul unui pictor vest-german care, nereușind să trăiască de pe urma operelor proprii, a ajuns să-și asigure prosperitatea cînd a avut ideea de a lucra «în numele» unei întregi familii de maștrii flamanzi din secolul al XVII-lea... Falsurile erau atît de reușite, încît elogiile aduse luminii și atitudinilor expresive ale personajelor create de tînărul expert de foame au știrbit reputația multor critici de artă. De altfel, o mare abilitate în acest domeniu poate induce

falsurilor

alți „maestri“, de loc fantomatici

est Renoir, reprodus după săptămânalul francez «L'Express», este fals... fals. El a fost pictat pentru noul regizorului William Wyler um să furi un milion de dolari să continui să fii fericit», unde urează în compania altor falsuri itind lucrări de Rembrandt, La ur, Rubens, Tintoretto, Manet, n Gogh și Miro.

eroare experți foarte exigenți. Se ine, astfel, că Vlaminck s-ar fi amuzat lată pictând un Cézanne. Falsul a fost : de reușit, încit Cézanne însuși a unoscult tabloul drept autentic.

Montesquieu amintește în însemnările e de călătorie că un numismat din ma, padre Vital, îi dezvăluise secretul ui falsificator de medalii antice, care sase numeroase exemplare în diverse ecții, dintre care unele ilustre: «Cei i puțin experți aplică nisip umed pe o dalie și toarnă apoi deasupra metal it. Dar în felul acesta copia nu este ă ca originalul și nici nu are aceeași utate. Un florentin ingenios are o todă, datorită căreia greutatea meda-falsificate este egală cu cea a origina- și trebuie să fii foarte priceput ca i dai seama că literele antice apar a rotunjite și prea subțirii».

Un alt artist «la negru» ajuns la o ebritate, care nu l-a scutit de cazier, ost italianul Alceo Dossem. În 1910, d admirația pentru bronzurile etrus- descoperite după fructuoasele săpă- i arheologice întreprinse cu 2-3 enii în urmă, ajunsese la culme, can- labrele ieșite din mâna acestui falsifica- înzestrat au fost multă vreme consi-

derate drept exemplare autentice, dez- gropate chiar la Orvieto...

un complice involuntar

În țările bazinului mediteranean — leagăn al atîtor civilizații și culturi de seamă ale omenirii — legislațiile pretind un secret desăvîrșit asupra descoperiri- lor arheologice. Măsura este justificată prin monopolul sau măcar prioritatea care trebuie asigurată instituțiilor de cultură ale țărilor respective.

Din păcate, una dintre consecințele acestor prevederi este faptul că anumite modificări — intervenite în urma ultimelor cercetări științifice — în jude- carea și catalogarea pieselor datînd din- tr-o anumită perioadă rămîn necunoscute. Și lucrul se agravează cînd este vorba de o piesă de dimensiuni reduse, care poate fi ușor reprodusă. Faptul că tiparul delicatelor statuete de Tanagra fusese descoperit întîmplător în Asia Mică, înlesnind o largă serie de reproduceri, a pricinuit destule surprize neplăcute colecționarilor care și-au dat seama că prețioasele lor achiziții nu erau decit niște imitații. Dacă în presă s-ar fi men-

ționat mai precis caracteristicile pieselor autentice, amatorii ar fi fost mai avertizați împotriva înșelăciunii.

Subvențiile reduse acordate în unele țări capitaliste muzeelor și colecțiilor oficiale le silesc pe de altă parte să-și echilibreze bugetul precar vînzînd unele piese originale, fără a mai controla cu strictețe cine sînt cumpărătorii și ce urmăresc. Astfel, trecînd adesea destul de rapid din mină în mină, statueta, medalia, bijuteria autentică, servesc drept model pentru o lungă — și de cele mai deseori fericită — serie de imitații.

În sfîrșit, aparatele vamale sînt uneori prea tolerante, regulamentele lor alcătui- tuind o rețea prin ochiurile căreia falsu- rile se pot strecura ușor. De pildă, ca să stimuleze îmbogățirea patrimoniului ar- tistic al Statelor Unite, importul de opere de artă originale este scutit de vamă.

În consecință, și de un control mai compe- tent și dezinteresat: e preferabil să fii mîndru că un compatriot a «răpît» Europei o nouă pinză celebră, decît să înfrunți eventualul ridicol încercînd, fără argumente suficiente, să-l convingi că a fost înșelat. Cunoștințele limitate nu permit adesea nici inspectorilor vamali

▲ Chestura poliției din Mi- lano a adăpostit în vara anului trecut o expoziție de pictură pe cit de ori- ginală, pe atît de interes- santă. Cele cinci sute de lucrări expuse erau toate falsuri — semnate, pasă- mite, de Guttuso, De Chi- rico, Carra, Rosai ș.a. — puse pe piață de o bandă de falsificatori italieni. Pe lîngă tablouri au mai fost falsificate expertize, auto- grafe ale diversilor pic- tori etc. Șeful bandei — Renato Peretti — a scăpat de închisoare fugînd în străinătate.

din lumea veche să se aventureze în asemenea controverse.

Dar nu numai vameșii, ci și experții calificați nu au puterea de a se opune valului de falsuri. S-a ajuns ca în Italia — de pildă — să se spună că plaga o constituie tocmai vînzările garantate de experți. Bineînțeles lăcomia și spiritul speculativ al colecționarului, care «mi- roase» ocazia mare tocmai în atmosfera de tensiune și emoție ce se creează în jurul unei tranzacții, joacă și ele un rol important.

Brigăzile speciale, create pentru stă- vilirea invaziei de falsuri, numără într-a- devăr la activul lor o serie de succese. Presa internațională consemnează din timp în timp descoperirea diversilor falsificatori sau chiar a unor bande în- tregi. Numărul acestor realizări este însă deocamdată prea mic pentru a curma din rădăcină răul.

pîndind o umbră

Jocul efemer și încălțat al vanității poate împinge, cum am amintit, chiar la acceptarea tacită a copiei sau a con-

(Continuare în pag. 20)

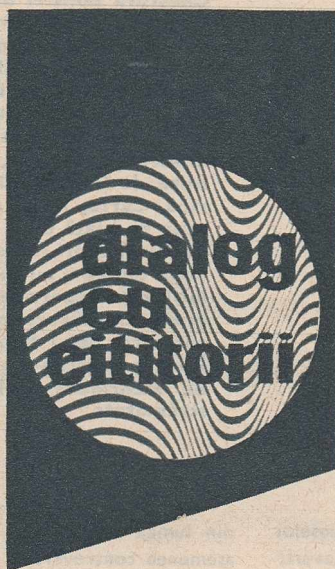

Apus — fotografie de Aurel Tui, Craiova

Prezentatoarea N. Ciobanu
orchestra de estradă «Ciprian Por-
bescu», Suceava — fotografie
D. Balint

cititorii fotografiază

literă, titluri, paginație

Tov. Al.P. Gheghe din Timișoara ne trimite o amplă corespondență în care cel mai mult spațiu îl ocupă problemele legate de prezentarea revistei noastre. Iată câteva din aspectele sesizate:

- 1) litera cu care tipărim este în general prea mică;
- 2) articolele publicate sînt în general prea lungi;
- 3) cînd nu se poate evita publicarea unor astfel de articole, ar trebui să se recurgă mai mult la folosirea unor subtitluri care să trezească interesul cititorului;
- 4) titlurile sînt insuficient de interesante și de sugestive;
- 5) machetarea supradimensio- nează uneori fotografii lipsite de valoare, risipind spațiu;
- 6) nu totdeauna există suficiență atenție pentru respectarea unui just raport între dimensiunea și caracterul literii — pe de o parte — și conținutul textului ce se culege cu litera respectivă — pe de alta.

Considerăm că, în general, observațiile tov. Al.P. Gheghe sînt juste și vom ține seama de ele — cu excepția celei privitoare la utilizarea literii mici, care deocamdată ne mai este încă împușă de lipsa de spațiu. Desigur însă că în momentul în care nu-

mărul paginilor noastre va crește suficient, vom putea utiliza un corp de literă mai mare.

Tov. Al.P. Gheghe ne mai ridică și problema transcrierii titlurilor cu litere mici (pe care am mai discutat-o), precum și cea a includerii în revistă a programului complet al emisiunilor radio și TV (pentru care, însă, nu avem spațiu suficient). De asemenea, d-sa ne critică pentru calitatea necorespunzătoare a unor jocuri de cuvinte încrucișate — pe care le considerăm prea grele — precum și pentru lipsa de preocupare în ce privește moda, gospodăria ș.a. Vom ține seama de toate aceste observații.

s-au luat măsurii

În fotoreportajul intitulat «Pofta vine sau dispăre mîncînd», publicat în nr. 9 al revistei noastre, se criticau cîteva aspecte negative din activitatea unităților de alimentație publică. În legătură cu acest material am primit din partea Statului popular al Capitalei, Direcția comercială, o adresă în care, recunoscîndu-se justetea criticilor formulate, sînt enumerate o serie de măsuri ce au fost luate la unitățile deficiente din punct de vedere igienico-sanitar.

Să sperăm că efectele acestor măsuri vor fi de lungă durată.

pentru amatorii de turism

Tov. Toma Vlad din Ploiești ne amintește de o rubrică pe care iarna a îngropat-o sub uitate — rubrica «La drum» — cerîndu-ne s-o reluăm. Considerăm sugestia drept binevenită și promitem să publicăm și vara aceste materiale de îndrumare a turiștilor. Corespondentul nostru își mai exprimă însă încă două dorințe: să tipărim o hartă turistică care să menționeze în special șoselele nou-asfaltate, precum și o listă a tuturor cabanelor cu toate drumurile de acces. Ne pare rău că nu putem să-i satisfacem aceste deziderate; există însă ghiduri speciale (editate de O.N.T., editura «Meridian» etc.), iar în cadrul paginilor intitulate «La drum» vom avea grijă să amintim totdeauna și de cabanele existente pe traseele de care ne vom ocupa, precum și de drumurile de acces.

deficiențe de moment...

Cu citva timp în urmă, cetățeanul Dumitru Buta din Suceava ne sesiza cu privire la întîrzierile cu care se livrează buteliile de gaze lichefiate de către depozitul Competrol-Suceava. Corespondentul nostru ne mai semnala totodată faptul că la această unitate se manifestă dezorganizare. În urma demersurilor întreprinse de redacție, ni s-a adus la cunoștință că, o bucată de vreme, din cauza unei acțiuni de verificare tehnică a buteliilor de aragaz, orașul Suceava a primit într-adevăr doar o parte din cantitatea de gaze lichefiate necesare, dar că în scurtă vreme această acțiune se va încheia și aprovizionarea cu gaze lichefiate a populației va fi normalizată. Constatîndu-se justetea criticilor privitoare la dezordinea ce domnea la unitatea Competrol din Suceava, s-a hotărît înlocuirea gestionarului depozitului.

cu 2 autobuze nu se face primăvară...

Ca urmare a notei apărute în Flacăra nr. 11/1966, intitulată «După Brașov, Ploiești» prin care se critica aglomerația de pe linia de autobuze nr. 9 din Ploiești, am primit o adresă din partea Sfa-

tului popular al orașului Ploiești în care se recunoaște justetea celor arătate în notă. Pentru remedierea situației, Sfatul popular al orașului Ploiești arată că începînd cu luna iunie-iulie a.c. se vor repartiza pe traseul respectiv încă 2 autobuze. Ne întrebăm însă dacă acestea vor rezolva problema. Și, în orice caz, de ce tocmai în iunie-iulie? Sesizarea a fost făcută, după cîte știm, la 19 martie...

în cîteva rinduri

Iuliana Andrei — Caransebeș. Adresa Institutului de arhitectură este: str. Biserica Enei nr. 1, București. Scriind la adresa aceasta veți putea obține și programa pentru examenul de admitere.

Viorel Jucan — Suceava. Vom ține seama de dorința dv., în sensul organizării și la Suceava a unei consfățuiri cu cititorii, de la care sîntem convinși că nu veți lipsi...

Ghiță Bogdan — Loco. Mulțumim mult pentru caldele aprecieri și sîntem de acord să ne scrieți «ce vă place și ce nu». Ne miră că ne propuneți unele rubrici care își au de multă vreme locul în paginile revistei, ca de pildă «Cititorii fotografiază» și «Sport». O copertă cu tema propusă de dv. a mai apărut. Nu este însă exclus să reluăm acest subiect.

Andrei Covăcescu — orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej. Publicistului Paul Anghel îi puteți trimite corespondența pe adresa redacției ziarului «Știința», Piața Științei 1 — București.

Mariana Popescu — Constanța. Actorului Ion Besoiu îi puteți scrie la adresa: Studioul cinematografic «București», Piața Științei 1.

Marie-Jeanne Niculescu — București. Credem că vom avea prilejul să prezentăm cariera cinematografică a actorului francez Alain Delon și totodată o fotografie a sa, poate chiar pe copertă. Cum vă putem publica adresa la rubrica «Cititorii către cititorii», de vreme ce nu ne-ați indicat-o în scrisoarea ce ne-ați trimis-o?

Magdalena Donose — Iași. În măsura în care actualitatea artistică o va justifica, ne vom ocupa de cei doi cîntăreți la care vă referiți. Numai fotografiile de actori pe copertă? Cam greu să ne asumăm un asemenea angajament.

Doina Florea — Bușteni; **Gabi Stancu** — București; **Nicu Grosu** — Vaslui; **L.T.** — Sibiu; **L.I.** — Vatra Dornei; **Eddie P.** — Tecuci. Nu vă putem trimite

răspunsurile la întrebările le-ați pus fără a cunoaște ni și adresa dv. complete.

Zamfir Pop — Baia-Mare. Organizarea liceelor de specie (industriale, agricole, etc.) este fr de definitivare. Ele vor începe funcționeze în anul școlar 1967.

Mariana Kereses — Bucu. Sperăm că nota publicat nr. 15 privind editarea fotografiilor de actori români își va face tul. O fotografie a actorului rin Piersic a mai apărut pe c ta revistei noastre.

cititorii câtre cititori

Următorii cititori doresc corespundeze: **Baby Gergely** vâ, Cojocna, reg. Cluj, str. D. taților 9: teme diverse, mu cinema, ilustrate; **Natalia Oa** asistentă medicală, Ocna Ș lui; ilustrate; **Georgeta Munt** asistentă medicală, Ocna Ș lui; ilustrate; **Tincuta Bal** tehniciană, Buzău, str. Por Ștefu 40: cinema, teatru, trate; **Fabian Sima**, str. Bacău, str. Mărășești 1, s et. 4, ap. 4, bl. Telefoane: diverse, ilustrate; **Victoria A** funcționară, com. Lipi (Zamfira), rn. Ploiești: citi ilustrate; **Rodica Dănescu**, 17 ani, București, rn. Lenin Caporal Preda 3: cinema, trate; **Felicia Georgeta C** elevă, Tr. Severin, str. Decel cinema, ilustrate; **Gina Pop** operatoare textilistă, 24 ani, la, str. Mihai Bravu 445: diverse, ilustrate; **Emilia Pop** elevă, Pitești, str. Căp. Cui cinema, ilustrate; **Victoria** elevă, Gura Humorului, str. lu 2, reg. Suceava: cinema trate; **Mihai Cotenescu**, str. București, str. Academiei 7: diverse, literatură, istorie; **șoara Coloianu**, tehnician tic muzical, Galați, piața 11 39: literatură, ilustrate; **Iuliu elev**, Arad 6, str. Steagul sport, muzică; **Mihai Mun** electrician, Bacău, str. No 20: ilustrate; **Vasile Ună** elev, Tg. Jiu, str. 23 Aug. ilustrate; **Constantin Fir** elev, com. Făget, reg. Bană Dorobanți 17: ilustrate; **N Luiza Mavrodin**, operator ch Brăila, str. Victoriei 5/9: diverse, ilustrate; **Lucreția I** le, profesoară, Piatra-Near Progresului 58: cinema, m. ilustrate; **Sonia Simon**, ele ani, Cluj, str. Iașilor 12: liter

a cu pisica — fotografie de ing. or Gîrnet, Braşov.

«cultură fizică sau culturism?»

Cititorii Mihai Moşoc, Ion Mircea Panait din Craiova și Mircea Rusu, Marius Gabor din Tg. Mureș doresc să afle câte ceva despre culturism.

Răspunde prof. ADRIAN N. IONESCU, doctor în științe medicale, șeful catedrei de medicina culturii fizice din I.C.F., București.

În năzuințele sale spre perfecțiune, omul din totdeauna și de pretutindeni a încercat numeroase și variate metode de pregătire fizică și morală, printre care și cele din domeniul culturii fizice. Dacă însă, cultura fizică părăsește ideea de armonie și echilibru, putem cădea foarte ușor în eroare, atrași fiind fie de masa impresionantă a musculaturii hipertrofiată a unui atlet, fie de puterea lui fizică, uneori într-adevăr colosală.

În acest fel se ajunge la «culturism», o subordonare servilă față de o metodă care tinde la realizarea unei musculaturi excesive sau a unei forțe fizice de uriaș. Începutul culturismului este pus pe seama lui Hippolyte Triat, un pedagog francez (1812-1882), care recomanda atît femellor cît și bărbaiilor, gimnastica artistică și participarea la concursuri de frumusețe.

În primele decenii ale secolului nostru, culturismul a luat o direcție nouă — aceea a dezvoltării excesive a forței și rezistenței musculare — și s-a alăturat sportului

halterelor, luptelor și gimnasticii acrobatică.

În țările occidentale ale Europei și în Statele Unite ale Americii s-au înființat cluburi și federații de culturism și se organizează concursuri naționale, internaționale ba chiar și mondiale pentru alegerea celui mai frumos sau mai puternic atlet («Mister Universum»).

Metodele culturiste pretind un antrenament dur și îndelungat, în care se practică exerciții cu îngreunare progresivă. Numărul repetărilor și viteza de execuție a exercițiilor cresc pe măsură ce durata pauzelor scade. Lecțiile practice durează uneori 2-3 ore și se repetă în toate zilele sau de mai multe ori pe săptămînă.

Nu se acordă vreo grijă deosebită pentru dezvoltarea corespunzătoare a celorlalte aparate și sisteme ale organismului și în special a aparatului cardio-vascular și respirator.

Prezentate uneori în cadrul unei publicități zgometoase puse în slujba intereselor materiale sau a unor reclame comerciale, aceste metode ajung să facă, în țările occidentale, numeroși adepți, mai ales în rîndurile tineretului.

Considerăm că dezvoltarea musculaturii și a forței fizice nu exclud interesul estetic și nu sînt incompatibile cu celelalte efecte, pe care le urmăresc gimnastica și sporturile, ce se practică la noi în cadrul culturii fizice, care urmărește același scop — perfecțiunea fizică și morală a omului.

henri coandă — părintele avioanelor cu reacție

«Doresc să aflu cîteva date privind viața și activitatea științifică a inginerului român Henri Coandă».

Stefania SUCIU studentă, Braşov

Răspunde dr. ing. FLORIN ZĂGĂNESCU

Printre pionierii români ai aviației mondiale, alături de Tr. Vuia și A. Vlaicu se numără și Henri Coandă, cărui îi aparține prioritatea realizării primului avion aeroreactiv din lume. Aparatul creat de Henri Coandă, avînd o puternică notă originală, era înzestrat cu un motor aeroreactiv de tip motoreactor; el a fost expus în mărime naturală la Salonul internațional de la Paris în octombrie 1910, stîrnind numeroase comentarii favorabile, printre care și aprecierea pozitivă a cunoscutului inginer francez Gustave Eiffel.

La 16 decembrie 1910, după încheierea expoziției, însuși Coandă a efectuat cu

aparatul său primul zbor aeroreactiv din lume: după un scurt rulaj pe o cîmpie din apropierea Parisului, aparatul s-a înălțat la cîțiva metri deasupra solului și a evoluat pentru un timp foarte scurt, după care la aterizare aparatul s-a deteriorat, Coandă nestîrînd să piloteze.

Pentru prima dată românul Coandă a abandonat învelișul de pînză, folosind unul din placajă făcut, a plasat rezervoarele de combustibil în aripi, a aplicat voletul cu fantă de bord și a reușit, parțial, prima încercare de escamotare a trenului de aterizare (roțile).

Cunoscut în lumea științifică prin numeroase și importante descoperiri, printre care fenomenul denumit «efectul Coandă», cu multiple aplicații practice, Coandă a lucrat în ultima vreme la punerea la punct, pentru o firmă canadiană, a unui interesant proiect de avion în formă de disc, denumit aerodina lenticulară, capabil să evolueze și cu viteze supersonice.

un mare învățat și călător

«M-ar interesa cîteva date mai importante din viața omului de știință N.N. Mikluho-Maklai».

Nelu CRĂCIUNESCU Ploiești

Răspunde ION VLĂDUȚIU, doctor în științe istorice, cercetător la Institutul de etnografie și folclor.

Pasionat cercetător, călător neobosit și tenace, antropologul și etnograful rus N.N. Mikluho-Maklai (1846-1888) a fost în același timp un savant umanist, un luptător înflăcărat pentru apărarea drepturilor popoarelor cotoprite de colonialiști. Studiile și le-a făcut la Petersburg și Jena, pregătindu-se în domeniul științelor naturii. Ca asistent al profesorului Ernst Haeckel, în anul 1866 Mikluho-Maklai face cercetări în Maroc, iar în 1868 în Sicilia și pe coasta Mării Roșii, publicînd interesante studii de zoologie. Încă în acea vreme în preocupările științifice ale tânărului cercetător încep să ocupe un loc important problemele de antropologie și etnografie, cărora, din 1869-1870, le consacră cea mai mare parte a activității

sale, rămînd vreme îndelungată singur în mijlocul băștinașilor a căror viață o studia.

Insula Noua Guinee, a cărei populație se afla încă în epoca pietrei, a fost aleasă de el ca principală regiune de cercetare. Totodată Mikluho-Maklai a făcut cercetări de antropologie și etnografie la negrișii din insula Luzon (Filipine), la papușii și melaneziienii de pe coasta Papua-Kowai, la senoi și semangi în Peninsula Malacca, a studiat populația mai multor insule și arhipelaguri din Micronezia și Melanezia, efectuînd apoi și unele cercetări în Australia.

Mikluho-Maklai a adus contribuții considerabile la demonstrarea unității raselor omenesci, a egalității lor, precum și la determinarea componentei etnice a popoarelor din Oceania, la cunoașterea economică, culturală, modului de trai al unor populații aflate în acea vreme încă în epoca pietrei, la cunoașterea psihologiei omului primitiv, a artei populațiilor primitive, a unor începuturi de scriere ideografică. Materialele adunate și studiile sale prezintă interes și au o deosebită valoare și pentru lămurirea unor probleme mai generale de istorie a comunei primitive.

pe scurt

Ionel Dobre, Galați. Doriți să publicați și încă, așa cum vă exprimați, «cit mai repede» — următoarele: 1) lista tuturor regilor franci pînă în anul 843; 2) lista tuturor rudelor lui Kaloian ce s-au succedat pe tronul Bulgariei; 3) lista tuturor rudelor și urmașilor direcți și indirecti ai lui Ștefan cel Mare ce s-au succedat pe tronul Moldovei; 4) idem a membrilor familiei Movileștilor. Ne pare foarte rău că nu vă vom satisface dorința — nici mai repede, nici mai puțin repede: toate acestea le puteți găsi în tratatele de specialitate.

Victor Nițu, Lugoj. De fapt lucrurile au mai fost scrise: tutunul e originar din America. Însuși numele sub care e răspîndit în întreaga lume — tabac — vine de la denumirea unei insule din Antile, insula Tobago, unde a fost descoperit prima oară de cei dinții europeni ce au pășit pe pămîntul «Lumii Noi». De cînd se fumează? Foarte greu de stabilit, pentru că așa-numiții indieni din America practicau fumatul din vremuri imemorabile. Primii cuceritori spanioli ai pămînturilor americane au făcut cunoștință cu acest ciudat obicei și, încetul cu încetul, mulți dintre ei și l-au însușit, împămîntenindu-l apoi și în Europa. În «vechiul continent» fumatul a avut o istorie zbuciumată, asupra amănuntelor căreia nu vom mai insista. Ne mai întrebați de ce se fumează, precum și ce elemente conține fumul de țigară. De ce? Pentru că fumul tutunului produce o serie de senzații plăcute celui ce-l aspiră și, mai ales, pentru că aspirarea acestui fum se transformă repede în obisnuință (pentru mulți chiar într-un fel de necesitate). Tutunul conține o serie de alcaloizi (substanțe de origine vegetală, cu acțiuni farmaco-dinamice variate, din familia cărora fac parte opiumul, morfina, cocaina, reserina, chinina dar și nicotina etc.); principalul dintre alcaloizii conținuți în tutun și specific tutunului este nicotina. În cantități mici, nicotina constituie un excitant al sistemului nervos, provocînd creșterea tensiunii arteriale; excesul de nicotină duce la imbolnăvirea aparatului cardio-vascular, cu urmări grave. Fumul de țigară nu conține însă numai nicotină, ci și alte substanțe, cum sînt gudroanele rezultate din ardere și care au influență foarte dăunătoare asupra aparatului respirator, generînd — după afirmațiile specialiștilor — multe boli, printre care și cancerul pulmonar.

Ion Făgărășanu, Făgăraș. 1) Numele păsării care, trăind în simbioză cu crocodilul, curăță dentiția animalului din Nil în orele lui de sîntă, nu este colibri, ci pluvian; 2) despre cablurile submarine vă vom răspunde printr-un articol special; 3) pentru a vă putea indica o bibliografie care să vă fie într-adevăr de folos în înțelegerea «teoriei relativității», ne este necesar să cunoaștem studiile pe care le aveți și îndeosebi nivelul de pregătire în domeniul matematicii. Vă rugăm să ne comunicați acestea și vă vom trimite bibliografia pe care o cereți.

Străin Almăjanu, Timișoara. 1) Pomurulbel alb este socotit drept simbol al păcii și, așa cum am mai scris, simbolul acesta își trage rădăcina din străvechea legendă a potopului; nu este vorba, deci, de nici un fapt care ar avea vreo contingență cu vreuna din științele naturii; 2) primim spre publicare fotografii făcute de cititorii noștri, indiferent de domeniul lor de preocupări — dar nu publicăm decât fotografii interesante, realizate din punct de vedere al conținutului lor de idei și al condițiilor tehnice și artistice; 3) nu publicăm adresele artiștilor de peste hotare; 4) vă rugăm să ne trimiteți o copie a comenzii înaintate librăriei «Cartea prin poștă» și ne vom interesa asupra cauzelor ce au dus la întîrzierea livrării discurilor cerute de dv.

Valeriu Bircaci, București. În calitatea de mașinist tipograf pe care o aveți, întrebarea dv. ni se pare foarte firească. Iată și răspunsul: primele tipărițiuri din țara noastră au fost făcute pe cheltuiela domniilor Radu cel Mare, Vlad cel Tânăr și Neagoie Basarab. E vorba, bineînțeles, de cărți bisericesti. Tipograful care le-a realizat era un călugăr de origine sîrbă, Macarie. Aceste cărți au fost: «Liturgierul» (în 1508), «Octoihul» (1510) și «Evangheliul» (1512). Printre aceia care-i succed lui Macarie în nobila artă a tiparului, îl mai amintim pe Coresi, diacon, traducător și meșter tipograf, originar din Tirgoviște. A trăit și a activat la Braşov, tiparînd între 1556 și 1583 mai multe cărți religioase traduse în graiul din Ţara Românească și sud-estul Transilvaniei. Fiul său, Șerban, a tipărit în 1582, la Orăștie, prima traducere română a primelor două cărți ale Bibliei.

Dacă ținem seama de faptul că Gutenberg și-a tipărit Biblia sa în 1455, prima tipăritură, făcută la noi în 1508, s-a realizat relativ repede după inventarea tiparului cu litere mobile de metal.

V. SILVIAN

Cu cât se apropie data începerii turneului final al Campionatului mondial de fotbal, cu atât mai intense devin pregătirile echipelor participante la întrecerea pentru trofeul suprem — Cupa Jules Rimet — a trei aventură, petrecută pe teritoriul britanic a fost urmărită cu sufletul la gură de iubitorii de fotbal în întreaga lume.

Știri sosite de pe continentul latino-american ne informează că în Brazilia și în Argentina antrenamentele se succed cu multă intensitate, încercându-se o serie de jucători noi și elaborându-se scheme tactice care să contracareze jocul echipelor europene, considerate la ora actuală suficient de pregătite pentru preluarea mult râvnitului trofeu din mina celor ce l-au deținut aproape opt ani de zile.

BRAZILIA — UN PRETENDENT LA PRIMUL LOC

Să începem cu Brazilia, actuala deținătoare a Cupei Jules Rimet și care, potrivit părerii majorității specialiștilor, continuă să rămână una din pretendenții principale la cucerirea trofeului. Din Rio de Janeiro sîntem informați că pregătirile brazilienilor au început, de fapt acum trei ani de zile, cînd specialiștii Confederației braziliene a sporturilor au procedat la primela selecționări. Experți în domeniul meteorologiei și, bineînțeles, specialiștii din domeniul fotbalului, au făcut o deplasare în Anglia, unde, rîmii, au studiat statisticile privind evoluția timpului din ultimii 50 de ani, iar ceilalți — terenurile pe care reprezentativa Braziliei urmează să joace. Reîntorși în Brazilia ei au oferit jucătorilor selecționați oșibilitatea de a se antrena în condiții climatice și pe terenuri similare celor din Anglia.

S-a trecut apoi la una dintre cele mai dificile munci, aceea a selecționării jucătorilor. În prezent, din jocul de fotbal al Braziliei fac parte 45 de jucători, din rîndul cărora vor fi selecționați cei 22 de fotbaliști ce urmează să plece în Europa. Antrenamentele brazilienilor se desfășoară sub conducerea lui «O Gordon» (Grasul) Vicente Feola, a cărui greutate (108 kg) nu l'impiedică să depună eforturi susținute timp de 10 ore pe zi. Alegerea lui Feola în locul lui Amore Moreira s-a produs în momentul izbucnirii unei serioase crize în fotbalul brazilian, provocată de retragerea din funcția de conducător al delegației Braziliei a doctorului Paulo Machado de Carvalho, cel care a condus la victoria echipa Braziliei în anul 1958 și 1962, conducerea directă a fost preluată acum de Jean Havellange, președintele Confederației sporturilor în Brazilia.

Pregătirea selecționabililor se face în tabere speciale sub supravegherea unei echipe de 200 de medici, sîhiatri, dentiști și masori, aflați în subordinea doctorului Hilton Golsing. Aceștia examinează zilnic pe jucători dîndu-și avizul privind participarea lor la eforturile cerute de antrenamente.

Dintre selecționabili trebuie amintit mai închi Pele, considerat cel mai mare fotbalist al tuturor timpurilor, participant la ultimele două ediții ale Cupei Jules Rimet. Statisticienii arată că Pele a înscris în cariera sa nu mai puțin de 700 de goluri, ceea ce îl face să rămînă cel mai de temut atacant al actualului campionat mondial de fotbal. Dintre jucătorii care au participat la edițiile anterioare ale Cupei Jules Rimet, selecționați în actualul joc brazilian, mai fac parte portarul Gilmar, fundașul Djalma Santos, apoi Bellini, Itair, Zito și Garrincha, prezenți acți la ediția din 1958 și la cea din 1962 a turneului final. Alți oi jucători, Orlando și Dino, selecționați la rîndul lor, au făcut parte din lotul brazilian participant la ediția din 1958 a turneului final. În ce privește «comunitatea» care au provocat surpriză în rîndul specialiștilor, printre acestea se numără Amarildo și Jair, care nu au fost incluși în lotul brazilian, cu toate că se anunțase anterior că selecționarii vor interveni pe lângă Federația italiană de fotbal pentru a le permite să revină în țară în vederea selecționării lor.

Deocamdată în afară de Pele, a cărui participare este sigură, nici un alt jucător nu poate să afirme că va face parte din echipa participantă la turneul final.

Tactica pe care se pare că o vor adopta brazilienii va fi 1-4-2-4 cu un mare accent, însă, pe jocul ofen-

siv. De altfel, este caracteristic faptul că în meciurile din campionatul brazilian se înregistrează scoruri mari, în timp ce în meciurile echipelor europene, ca urmare a tacticii defensive, scorurile sînt foarte strîmte. Cu toate că Brazilia constituie o adversară redutabilă pentru oricare din echipele finaliste, există totuși indicații că actuala echipă nu este atât de periculoasă ca celelalte două reprezentanțe braziliene din edițiile anterioare ale Cupei Jules Rimet.

ARGENTINA: PREGĂTIRI ȘI FRĂMÎNTĂRI

O altă echipă căreia specialiștii îi acordă multe șanse (unii afirmă că ea se va clasa pe locul trei după Brazilia și Anglia) este Argentina, ale cărei pregătiri se desfășoară de asemenea cu mare intensitate. Oficialitățile argentiniene au selecționat 32 de jucători, din care urmează să fie desemnați cei 22 de fotbaliști ce vor face deplasarea la Londra. Se pare că tehnicienii argentinieni încearcă în prezent să reorienteze fotbalul argentinian în sensul de a-l face mai ofensiv. Se știe că în ultimul un argentinienii s-au impus printr-o strategie defensivă extrem de eficientă. Această strategie a fost încununată de succes în anul 1964, cînd ei au reușit, în ciuda tuturor previziunilor, să câștige turneul Cupa națiunilor, organizat la Rio de Janeiro, fără să primească un singur gol. Cele trei echipe care au fost obligate să se plece în fața barierei defensive argentiniene au fost Brazilia, Anglia și Portugalia!

Această strategie, însă, a fost foarte des criticată, fapt care i-a determinat pe antrenori să selecționeze în actualul lot elemente tinere, caracterizate prin jocul lor agresiv.

Antrenamentele argentinienilor au început la 1 februarie, desfășurîndu-se șase zile pe săptămînă. Jucătorii selecționați, contrar tuturor practicilor, nu li s-a permis să participe la jocurile echipelor lor. Dintre selecționați trebuie menționați portarul Antonio Roma, apoi mijlocașii Antonio Ratsin și Alberto Gonzalez (ambii de la Boca Juniors) și înaintașul Ermindo Onega (de la River Plate), precum și excepționalii șteucri Luis Artime (de la Independiente) și Oscar Mas (de la River Plate).

CÎTEVA CIFRE PRELIMINARE

Într-o conferință de presă organizată în această săptămînă la Londra, secretarul Asociației britanice de fotbal, Denis Follows, a făcut cunoscut că pînă în prezent au fost vîndute 63 la sută din cele 2 040 000 de bilete pentru turneul final. El a arătat că organizatorii britanici speră ca la turneul final să sosească peste 30 000 de vizitatori străini. Pînă în prezent numărul cel mai mare de bilete achiziționate în străinătate aparține R.F.G. — 5 014 față de cele 4 839 vîndute în Brazilia. Au fost înregistrate cereri de bilete din 103 țări. Alte țări, printre care Noua Guinee, Pakistanul, Bolivia și Thailanda, au cumpărat pînă în prezent numai cîte un bilet. Și pentru că toc sîntem la cifre, să dăm cuvîntul unui raport al F.I.F.A. publicat recent, în care este trecut în revistă numărul exact al spectatorilor care au urmărit cele 127 de meciuri din preliminariile campionatului mondial de fotbal. Potrivit acestui raport, meciurile din preliminarii au fost urmărite de 4 091 508 persoane, revenînd în medie de meci un număr de 32 217 spectatori. Cel mai mare număr de spectatori a fost înregistrat la meciurile grupelor A-VI-a (Ungaria, Austria și R.D.G.) — 76 305 de persoane de meci. Echipa ale cărei meciuri a atras numărul cel mai mare de suporteri este Scoția, care la jocurile sale contra Poloniei și Italiei de la Glasgow a fost sprijinită de 107 508 și, respectiv, 100 393 spectatori. Pe locul secund urmează echipa R.D.G. care în meciul de la Leipzig contra Ungariei a fost susținută de 98 765 de suporteri.

Meciurile grupelor A-VI-a (Elveția, Irlanda de nord, Olanda și Albania) au cunoscut și ele o asistență foarte numeroasă — 379 903 spectatori, ceea ce revine în medie de meci un număr de 31 658 persoane. În sfîrșit, jocurile care au fost urmărite de cel mai mic număr de spectatori au fost cele din grupa Americii Centrale. Astfel la meciul Cuba—Jamaica, disputat la Havana, numărul spectatorilor a fost de 1 176 spectatori.

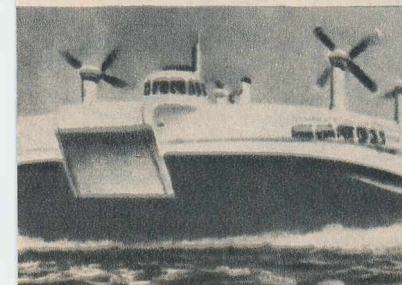
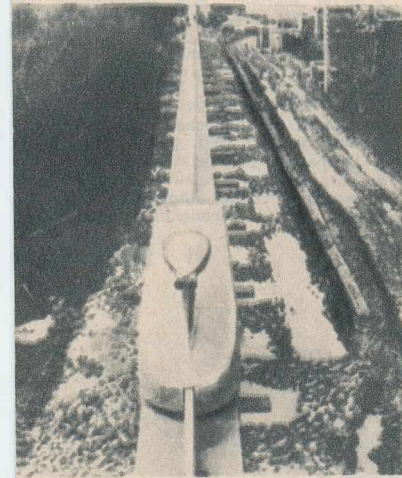
CARNET AUTOMOBILISTIC

VEHICULE PE PERNA DE AER

Cititorul Roman lov din București se interesează de incipul de funcționare și de utilitatea vehiculelor pe pernă de aer.

Concomitent, în mai multe țări au loc încercări de zbor și experimentări cu prototipuri pentru înerea în exploatare a unui nou sistem de transport, oșebit de rapid și eficient. Principiul vehiculelor pe pernă de aer este simplu. Un ejector, un suflător, care elimină aer comprimat, creează între hîcul și mediul pe care acesta circulă (sol sau apă) pernă de aer care îl susține.

Eficiența sistemului decurge din faptul că rezistența lului sau a apei la înaintarea vehiculului — rezistența exprimată prin frecare — se reduce mult. Ca urmare, esiuinea pe care o exercită vehiculul devine mult și mică. Pentru vehiculele care circulă pe sol această teamă, la viteze ridicate necesită mult mai mică căi de rulare special amenajate, deci un cost mult și redus.

Consecința imediată este și o însemnată economie de energie deoarece, pentru aceleași viteze și greutate transportate, un vehicul pe pernă de aer necesită 1/3 din energia consumată de un vehicul clasic. Avantajele, secundare dar nu neglijabile, care apar pentru pasageri, sînt: pe mare oricît de agitat ar fi ea, dispare acit rului cît și tangajul, dispare deci și rîul de mare. Pe drumul de fier, se lichidează zgomotul sacadat al roșilor la trecerea peste sudurile între șina.

Stadiul experimental a fost depășit și vehiculele aeroglisoare au început a fi folosite în mod curent. În U.R.S.S., pe riurile Volga și Moscova, vase de pasageri, circulînd pe pernă de aer, transportă cu viteze de peste 80 km pe ora 100-120 pasageri și bagajele lor, în curse regulate.

La 16 februarie a.c. un aeroglisor naval britanic, «Westland S.R.N.», a efectuat un transport de pasageri și automobile peste canalul Minecîl, între Dover și Calais. De la 1 mai 1966, 3 asemenea nave vor asigura traversarea cu viteza de 104 km/oră a pasagerilor, cam de 3 ori mai repede decit cele mai rapide nave exploatare pînă în prezent.

În Franța a fost experimentat cu succes aerotrenul brevetat de inginerul Bertin, care a circulat pe o cale betonată special amenajată, pe o distanță de 6 km la Gometz-la Ville, în apropiere de Paris. El a parcurs în 21 secunde (cu o viteză de 103 km/oră), distanța de experimentare pe o șină de ghidare în formă de T, alcătuită din dale de beton armat.

Varianta definitivă a aerotrenului va consta dintr-un vagon de 20 m lungime, 4 m lăgime și 3,60 m înălțime, care va transporta 80 de pasageri cu o viteză de 400 km/oră. Presiunea exercitată pe rol la viteza și încălcarea maximă, datorită susțenteții pe pernă de aer, va fi de 500 kg/m², ceea ce este foarte puțin, sub aceea suportată în mod curent de planșeale unei case de locuit.

În fotografiile de jos: aerotrenul «Bertin» experimentat recent și aeroglisorul naval englez «Westland».

PICTURĂ ȘI AUTOMOBILISM

«Op-Art»-ul, curentul ultramodern, a depășit domeniul artistic și pătrunde ca modă în îmbrăcăminte, decorarea locuințelor și chiar în automobilism.

Un exemplu: automobilul Ford-Galaxia din fotografie, «creație» a pictorului american Harry Kozan, a fost apreciat de confracții săi în ale «Op-Art»-ului ca fiind prea sobru. Cum ar putea arăta și mai excentric!

Ing. V. IOANID

FOILETON

NU MĂ CĂUTAȚI ÎN ANUARUL GENIILOR

Nu mă căutați pe listele de inventariere ale geniilor din ultimul sfert de veac pentru că vă vați pierde vremea de pomani și nu mă vați găsi. Dacă-ți ști că la ora asta puteam să fiu responsabil peste toate genialitățile omenirii... Dar nu a vina mea. M-au ros dușmanii, invidioșii, toți cei lipsiți de simburile geniului, toți cei ce se cameau să nu le-o iau înainte. Fiindcă trebuie să știți că eu de mic am apărut un geniu. Din ziua în care am apărut pe lume părinții mei nu mai prîdeau cu înșirarea multigiei mele calități. Mama, o melomană notorie, zicea:

— Mîncea-lar mama de muzician, că o să uimească lumea cu glaciatorul lui! Tata, dimpotrivă, era convins că voi deveni un atlet de performanță, deși după vagile mele amintiri cînd mă născusem cîntăream numai 1 900 de grame.

Pe măsură ce creșteam, părinții descopereau în mine noi și noi aptitudini, iar bunica nu scăpa nici un prilej pentru a afirma că în nepotul ei arde «facăra sacră», în vreme ce părinții erau în culmea feticirii, rudeii, verii, măcușile, unchii și alte neamuri heredo-colaterale, inclusiv vecinii și locuitorii înragului cartier, știa că familia Vasilescu de pe str. Perji nr. 22 este în posesia unui copil genial, unic, cel mai inteligent, cel mai frumos, cel mai talentat, mai îndemînatic și mai spirital din cîți copii avusesse omenirea pînă atunci. E drept că eu n-am fost conștient de scilpirea deosebită a scoarței mele cerebrale, de aceea îmi permisese să mă joc de-a baba-orba, de-a trenul sau leapsa pe ouate, fapt ce-l supăra teribil pe bieșii mei părinți. Pentru mine se alcătuisse o bibliotecă bogată cu opere din cele mai variate domenii ca istoria, filozofia, literatură, arta, din care, de voie de nevoie, mă mai înfruptam ocazional rîndind foii pentru confecționarea avioanelor sau a bărcuțelor.

Ajunsa la vârsta de șapte ani și patru luni, și pășind în primul an de școală, învățtorul m-a onorat, fără prea multă ceremonie cu un gir de note rege, gest inuman, ce a stîrnic revolta tuturor admiratorilor mei. Ca măsură de reprisuna împotriva învățtorului, am fost mutat imediat la altă școală. Și așa, din represalii în represalii, am ajuns în clasa a cincea la respectabila cifră de paisprezece transferuri, întrucît tot atîția pedagogi se arătaseră depășiți de posibilitățile mele intelectuale.

Conștient acum de incalmeurabila mea valeare, protestam vehement ori de cite ori vreunul din învățtorii îndrăzne să-mi pună o noță mai mică. În sfîrșit, pe la douăzeci și unu de ani, le-am dat cu tifla profesorilor și cu diploma de maturitate în buzunar am pornit cu entuziasm să cuceresc vrful piramidei, undă mă aștepta de ani de zile un loc și o cunună de lauri. Consiliul de familie, întrucît în ședință extraordinară în prezaua examenului de admitere la facultate, s-a hotărît să mă fac fizician, după ce căsuseră toate propunerile legate de medicină, inginerie, aviație, marină, pictură, chimie și atcele. Însă, spre stupeora mea și a înragii familii, examinătorii au căzut de acord că trebuie să mai încerc în anul următor.

— Ți-am spus eu că se încră numai cu pile? — i-a reproșat mama tati. Dacă nici ei nu mă știe cartea...

Am încercat și a doua oară și a treia și a patra oară, dar profesorii s-au încăpăținat să nu mă admită în facultate. Tata, ajuns în culmea disperării, gîndindu-se la drama ce se petrecea în sufletul meu, ne-a adus și explicațiile acestor eșecuri, aflate din surse absoluit sigure: profesorii se cameau să nu le răpesc nimbul gloriei și să nu scot la iveală lacunele din pregătirea lor pedagogică.

Iată de ce vă spuneam la început să nu mă căutați pe listele geniilor din ultimul pătrar de veac.

Victor SIMION

**cadran
interna-
tional**

reacție în lanț

„Incidentele sînt lipsite de importanță, pentru că ele au fost provocate de o minoritate studențească neînsemnată”. Este o declarație făcută de Fraga Iribarne, ministrul informațiilor din guvernul spaniol, în legătură cu mișcările studențești din Barcelona. Dar calificarea oficială a tulburărilor studențești a fost infirmată de însăși amploarea măsurilor luate de autorități împotriva manifestațiilor din centrele universitare. Într-o singură săptămână, poliția a pătruns de trei ori în localurile Universității din Barcelona, operînd zeci de arestări. Ca o măsură ulti-

mativă, guvernul a ordonat închiderea universității.

Dar folosirea forței împotriva studenților a accelerat reacția în lanț a manifestațiilor de protest. Chiar cu o zi înainte de publicarea declarației lui Iribarne, sute de studenți din Madrid, Pampeluna și Bilbao au organizat demonstrații de solidaritate cu colegii lor din Barcelona. În același timp, 30 profesori universitari au cerut, printr-o telegramă trimisă ministrului educației, demiterea rectorului de la Barcelona, care a înlesnit reprimarea manifestațiilor studențești. La Madrid, 3 000 de studenți au manifestat pentru eliberarea studenților și profesorilor arestați. La Bilbao, studenții au organizat o grevă de protest.

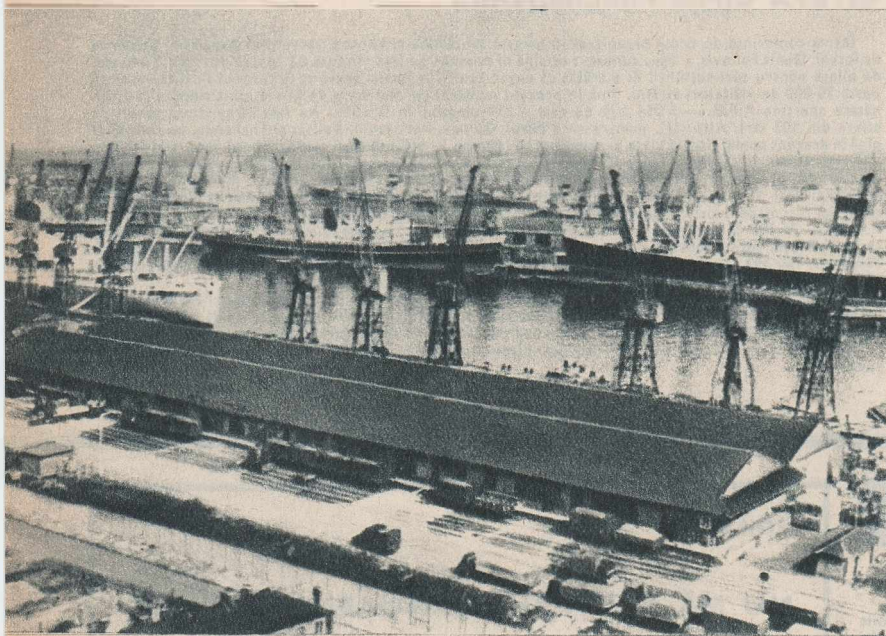
Acțiunile studențești nu sînt izolate, cum pretind publicațiile franchiste; ele se încadrează în șirul acțiunilor întreprinse de forțele democratice. Concomitanța demonstrațiilor studențești din Madrid cu o importantă acțiune a muncitorilor din capitala Spaniei — care timp de trei ore au ocupat centrul orașului, rezistînd atacurilor poliției — reliefează pregnant participarea diferitelor păături și categorii sociale la mișcările pentru drepturi și libertăți democratice. De aproape doi ani muncitorii și studenții au intensificat lupta față de împotriva unor instituții politice ale regimului. Mișcarea muncitorească a lansat cu o deosebită forță două lozinci politice: libertate sindicală și dreptul la grevă.

Lupta clasei muncitoare pentru sindacate reprezentative a stimulat și activizarea mișcărilor studențești pentru libertate de

O imagine care a reușit să treacă clandestin peste frontierele Spaniei: ferestrele Universității din Madrid sînt puse grație din ordinul autorităților franchiste, care speră în acest fel să împiedice ocuparea localului de către studenți.

organizare. În 1965 au avut loc cele mai ample acțiuni din ultimii ani, pentru locuirea sindicatului studențesc oficial (S.E.U.) cu un sindicat studențesc democratic. Sub presiunea acestei lupte, guvernul a anulat vechile forme de organizare a S.E.U., menținînd însă, printr-o nouă variantă, controlul asupra asociațiilor sindicale din universități. Revendicările politice care sînt prezente atît în acțiunile muncitorești, cît și în mișcările studențești, cheamă deschis la cucerirea unor drepturi și organizații democratice. Obiectiv principal în lupta forțelor populare din Spania.

Eugen PC

O imagine care reflectă efectul grevei generale a marinarilor englezi: la docurile Royal Albert din Londra, ca și în celelalte porturi britanice, activitatea a încetat în urma participării la grevă — în proporție de sută la sută — a echipajelor intrate în grevă. În timp ce sute de nave stau blocate în porturile britanice, echipe de greviști au fost postate la intrarea în docuri.

în culise: Ionrho

În ultimele luni comentariile presei, referitoare la „aplicarea” (respectiv ineficacitatea) embargoului asupra furnizărilor de petrol destinate Rhodesiei, au menționat în repetate rânduri existența unei companii anglo-portugheze: Companhia do Pipeline Moçambique-Rhodesia, care aprovizionează piața rhodesiană cu țițeiul transportat prin portul Beira și prelucrat la rafinăria de la Feruka. Mai puțin cunoscut este însă faptul că această companie se numără printre numeroasele „fiice” ale grupului Lonrho.

În spatele acestui nume oarecum simbolic (Lon de la Londra și Rho de la Rhodesia) se ascunde cel mai tînăr imperiu industrial — „London and Rhodesian Mining and Land Company”, cu sediul în capitala Angliei.

Acest imperiu s-a extins îndeosebi în ultimii cinci ani, cînd capitalul grupului a crescut de la 2,5 miliarde franci vechi la circa 200 miliarde în prezent. Excepționind trei societăți localizate în Anglia, domeniul preferat al lui Lonrho îl constituie Africa de est și de sud; aici funcționează 5 societăți miniere, 14 întreprinderi pentru construcția sau montajul automobilelor, 7 plantații, 5 fabrici de bere, 3 întreprinderi de construcții ș.a. Sfera intereselor sale directe cuprinde Rhodesia, Republica Sud-Africană, Mozambic, Angola, Tanzania, Malawi și îndeosebi Zambia, unde Lonrho controlează nu numai o parte considerabilă a industriei, dar și aproape întreaga presă, stații de radio și televiziune, transporturile rutiere, restaurantele etc.

Deși teoretic este englez, grupul Lonrho are numeroși acționari din Republica Sud-Africană, din Rhodesia și din coloniile portugheze din Africa. Cu o singură precizare: acționarii săi sînt

numai albi. În schimb, munca prost plătită a negrilor a constituit una din principalele surse de creștere a profiturilor grupului, acestea sporind numai în decursul ultimilor doi ani de la 652 milioane de franci vechi la circa 2,5 miliarde, ceea ce a permis majorarea de patru ori a dividendelor încasate de acționari.

Nu e de mirare că cercurile direct interesate în bunul mers al afacerilor grupului Lonrho efectuează diverse presiuni asupra guvernului britanic. La mijlocul lunii trecute, de pildă, conducerea societății Companhia do Pipeline Moçambique-Rhodesia a cerut autorităților engleze despăgubiri pentru pierderile provocate de... interceptarea petrolierelor-pirat cu destinația Beira.

Pentru a atenua creșterea impopularității sale în țările africane, ca urmare a poziției adoptate în problema rhodesiană, Lonrho a făcut nu demult o ofertă mai puțin așteptată. A propus guvernului Tanzaniei și Zambiei să construiască pe teritoriul lor o conductă care să asigure aprovizionarea cu țiței a acestei din urmă țări. Și, pentru ca o asemenea ofertă să nu dea naștere la suspiciuni, era prevăzut ca proiectul să fie executat în colaborare cu societatea italiană de stat E.N.I. Dar, după ce a efectuat o anchetă, aceasta din urmă a refuzat colaborarea de teamă să nu-și compromită prestigiul în ochii celei de-a treia lumi.

Fără îndoială poziția grupului Lonrho rămîne delicată: este oare posibil să susții pozițiile apartheidului și, totodată, să pozezi drept binefăcător al tinerelor state africane?

N. POPOV

mecliul „general motors“-nader

Ca într-un film cu gangsteri, turnat după tradiționalele rețete hollywoodiene, evenimentele s-au succedat cu repeziune:

Secvența I: apare victima, care se plimbă liniștită prin fața vitrinei unei librării în care se află expus volumul „Periculoasă — indiferent de viteză” de Ralph Nader. Din umbră se ivește următorii.

Secvența a II-a: victima este acostată de diferite femei care îi fac propuneri de aventuri galante.

Secvența a III-a: prietenii victimei, în total 60 de persoane, sînt interogați de indivizi suspecti care, prin mijloace mai mult sau mai puțin legale, mergînd de la amenințări și șantaj pînă la încercări de corupere, solicită detalii despre viața personală a victimei.

Secvența a IV-a: urmează cercetarea opiniilor politice, religioase, a relațiilor amoroase ale victimei.

Secvența a V-a: victima reacționează. Presa este informată. Se caută mobilul pentru care este întreprinsă urmărirea. La întrebarea „Cui prodest?” răspunsul este: „General Motors”.

Acțiunea tangența cu ficțiunea cinematografică ia sfîrșit. Microfilmul nostru de aventuri nu are nimic imaginar. Omul urmărit este Ralph Nader, autorul cărții mai sus citate. Secvențele nu fac decît să relateze, succint, ceea ce a publicat cu lux de amănunte presa americană.

Cartea lui Nader constituie o vehementă acuzare împotriva unora dintre tipurile de automobile fabricate de gigantul industriei de mașini americane, și mai ales de „General Motors”.

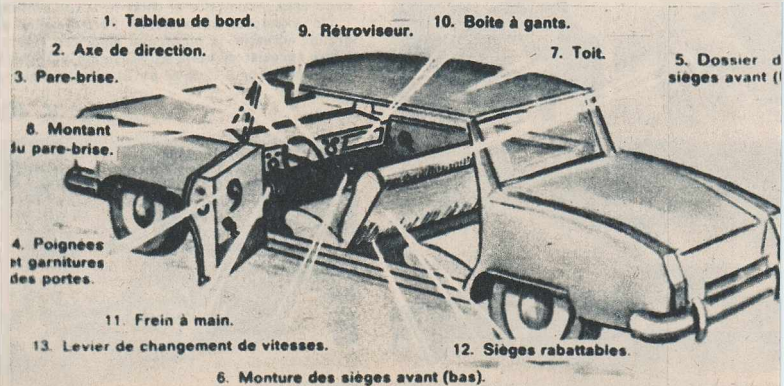
Mecliul „General Motors“-Nader, în contrastul american nu a jucat „fair-play” ci a încercat să-l șantajeze pe autor, ganizînd o adevărată campanie de intimidare și punîndu-l sub urmărirea unor agenți, a provocat un asemenea scandal, încît atît Congresul american, pînă la două dintre comisiile sale, cît și președintele Johnson au fost nevoiți să intervină. Mai ales că nu este vorba o dispută teoretică, ci de încă o dată la voluminosul dosar al bătăliei de piața occidentală a automobilelor, oarece Nader afirmă că mașinile construite în Europa oferă mai multă garanție decît cele americane.

Epilogul s-a jucat la Casa Albă, unde președintele Johnson a făcut o declarație specială, cerînd adoptarea urgentă de către Congres a unei legi prin care se introduc standarde stricte pentru construcția de automobile.

Și ca orice film de aventuri care respectă, și acesta are happy-end: „General Motors”, prin președintele Comisiunii de administrație, James Roche, prezentat în mod public scuze lui Ralph Nader pentru „neplăcerile” provocate cum s-a exprimat eufemistic reprezentantul marelui trust. Dar nu la fel de ridic este finalul pentru „General Motors” care în prima decadă a lunii mai a vîndut cu 23% mai puține mașini ca perioada corespunzătoare a anului trecut. Dar la această scădere au contribuit numai defectele automobilelor „G.M.” și... defectele economiei americane.

Sergiu BRAI

Cele 13 puncte vulnerabile ale unei mașini.

veneția e în primejdie!

— corespondență din Italia —

„Veneția se scufundă”. „Laguna devine mare”, „Marele macină zidurile palatelor”. Cu titluri ce-ți sar în ochi, zărele au alarma străinilor rumoare în cercurile politice și ale oamenilor de artă și cumind în îngrijorare pe toți cei ce unosc ori au văzut măcar pe ecran sau e o carte poștală această minunăție și încă cetate de basm.

Ce se întâmplă de fapt? Și, dacă primejdia e reală, ce se poate face pentru salva acest uimitor oraș-muzeu, vechi de 15 secole, cu ale sale palate unice în lume, cu ale sale 118 insule, 160 de canale și 400 de poduri.

Malurile canalelor se fărâmiă din cauza ișcării valurilor, care nu sînt provocate doar de vapoarele și șalupele cu motor care au făcut să dispară aproape cu deslăvișire vechea gondolă. Marele izbesc și noapte fără milă ziduri și temelii, și malurile lagunei, insulele, digurile în San Erasmo și din Pellestrinaso sînt acate de loviturile mării, deoarece înfritura care ar fi trebuit să abată cunentul a fost dată uitării timp de decenii. Dacă vechii venețieni au trebuit să dezeze fluviul pentru ca aluviunile să nu

în centrul Veneției; baza coloanelor celei clădiri a fost acoperită de ape. Rotuarul a trebuit să fie înălțat cu centimetri.

impotmolească laguna, astăzi se pune problema de a împiedica laguna să se confunde cu marea.

Scufundarea solului venețian nu datează de ieri, de azi. Fenomenul e cunoscut de cel puțin 60 de ani. Numai că el s-a accentuat, atingînd 3 milimetri pe an, în timp ce curenții care agravează fenomenul de flux și reflux au sporit, iar țifeul de pe fund, distrugînd flora, ușurează deplasarea prafului pămînt pe care se sprijină Veneția. Totodată se mai pune problema asigurării funcționării canalelor necesare portului — a căruia importanță economică e indiscutabilă — funcționare îngreunată de curenții marini.

De ani de zile venețienii s-au resemnat să vadă în mod periodic Piața San Marco inundată de mare. E de ajuns un flux de 1,20 metri. Dar atunci cînd acesta urcă, așa cum se întâmplă deseori, pînă la 1,40 sau la 1,50 m, patru cincimi din Veneția rămîn sub apă, lăsînd uscate numai podurile.

Ce s-a făcut pînă în prezent? Municipalitatea s-a limitat la înălțarea nivelului străzii cu pînă la 80 de centimetri, ca în cazul galeriei San Cristoforo, în spațiile teatrului della Fenice, unde baza colonadei e scufundată în mare, iar persoanele de o statură depășind cu puțin media, sînt silite să meargă cu capul plecat.

Statul a alocat 800 milioane lire pentru cercetarea situației lagunei. Un împrumut derizoriu de 30 de milioane va sluji doar la salvarea citorva diguri. Dar aceasta nu e decît o picătură... în mare. Și tentativele de înălțare a solului — necesară acum în cîteva puncte — alterează dimensiunile arhitectonice ale arcurilor, podurilor, portalelor care au fost concepute pe baza unor proporții și armonii precise.

Și atunci? E nevoie de miliarde, deoarece Veneția va putea supraviețui numai cu ajutorul pompelor. Vor trebui în esență reglementate apele prin intermediul unor bazine și ecluze, așa cum s-a făcut la Anvers, va trebui reconstruită rețeaua de canale cu centrale de ridicare și coborîre și vor mai trebui rezolvate numeroase alte probleme.

Este vorba, deci, de o operă colosală, dar necesară. Îngrijorarea, strigătele de alarmă, obositoare tentative marginale nu sînt suficiente pentru a frîna loviturile pe care marea le dă Veneției.

Sam Della ROCCA

știință și publicitate

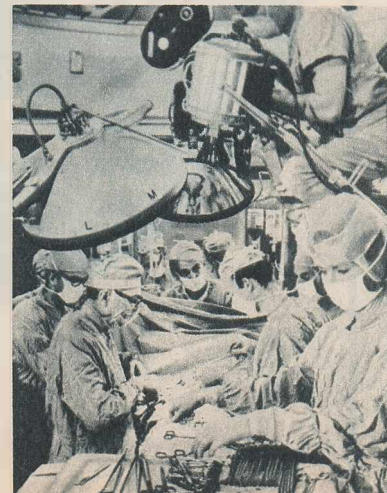
Orașul Houston din Texas a polarizat atenția unor largi cercuri de oameni. Urmărită cu cel mai viu interes, operația de inimă efectuată de chirurgul Michael DeBakey pe un bolnav în vîrstă de 65 de ani, suferind de o gravă insuficiență cardiacă, a fost considerată la un moment dat drept un miracol. De altfel, presiunea a fost accentuată și de zgomoasa campanie publicitară organizată în anul acestei performanțe.

Organizarea unor „bluffuri științifice”, cum se pare că a fost operația doctorului DeBakey și publicitatea făcută acestora este menită însă să ducă la

științifică — transmitea în seara operației trimisul special al unui mare cotidian. Nu după multă vreme însă, în lumea științifică au început să se facă auzite rezerve față de performanța doctorului DeBakey și mai ales față de publicitatea organizată în jurul ei. Chiar și New York Times scria: „Sîntem încă departe de simțul măsurii pe care-l implică știința, în mod special o știință de care depind vieți omenești”.

Organizarea unor „bluffuri științifice”, cum se pare că a fost operația doctorului DeBakey și publicitatea făcută acestora este menită însă să ducă la

Aspect din timpul operației efectuate de dr. DeBakey.

o operație pe inimă cu ajutorul unei mici devenite clasice datorită cordonului artificial, care permite să se ească inima în timpul operației. Operația s-a desfășurat exact după ceea ce se prezintă în manualele de anatomie. Și atunci doctorul DeBakey a pus valvulă artificială din oțel și dacron. Și a început partea a doua a operației: punerea la punct a pompei care avea să îndeplinească funcția ventriculului sting. A urmat momentul crucial: s-a detasat plămînul artificial. Singura a ajuns din nou la inima adevărată și a început să pulseze. Tensiunea — care era considerată ideală. Toată lumea a fost de acord. Deodată inima s-a oprit. Chirurgii au început să o maseze. A fost din nou pus în funcțiune cord-pulmonul. După un timp inima bătea iarăși normal.

epășind cu o zi recordul de supraviețuire a altui bolnav pe care chirurgul american mai încercase operația, ultimul rătat a trăit cinci zile, rămînînd însă în timpul într-o stare de inconștiență. Cinci zile de viață cu o inimă artificială.

Grefa unei inimi artificiale pe om a fost astfel realizată pentru prima oară în istoria medicinei. Este o mare victorie

obținerea unor mari fonduri de stat sau particulare, pentru cercetări și cercetători.

Cît privește realizarea în sine, specialiștii din diverse țări au demonstrat punct cu punct că așa-zisa performanță de la Houston nu a adus decît foarte puține elemente noi față de precedentele operații cu inimă artificială. De mai bine de 12 ani, în Franța asemenea experiențe au fost efectuate pe animale care au

supraviețuit cîteva ore. În Uniunea Sovietică, animalele pe care s-au grefat inimi artificiale au trăit mai multe săptămîni. Și cu aceasta sîntem departe de a fi epuizat lista completă a eforturilor depuse în lumea întreagă pentru a salva omenirea de flagelul maladiilor cardiovasculare.

C. CORBU

un festival jubiliar dar cu handicapuri

— corespondență specială pentru „Flacăra” —

Cannes XX este o galerie vie a cinematografului contemporan, organizate pe Coasta de Azur pentru a saluta jubileul de două decenii al uneia din cele mai prestigioase, mai moderne și mai snobe totodată competiții artistice.

Dar este și un festival al handicapurilor:

1. Un juriu alcătuit din foști președinți ai juriilor de la cele 19 ediții anterioare, handicapat de obligațiile contractuale ale președintelui sale, Sophia Loren care în timpul festivalului s-a deplasat la Londra și New York.

2. Mari actori handicapati de roluri imposibile: Monica Vitti în Modesty Blaise și Michael Caine în Alfie.

3. O cohortă de „stelute” handicapate de vremea rece care le obligă să contracteze... guturai cînd apar în costume de baie pe plajă sau în halate străvezii pe terasele hotelurilor în căutarea unei glorii incerte.

4. În sfîrșit, handicapul gazetarilor care scriu, ca mine, pentru publicații apărînd a doua zi după decernarea premiilor și al căror proces tipografic nu le permite să aștepte palmaresul.

Să încercăm, totuși să desprindem din cele văzute pînă acum pe ecranele festivalului (în concurs și în afara lui) cîteva concluzii care, de fapt, nu sînt secrete pentru nimeni.

Cenzura și publicitatea. Pierzînd de bunăvoie un film cu Războiul s-a sfîrșit al lui Alain Resnais, sub pretextul că, abordînd problema revoluționarilor spanioli în exil, el ar ofensa regimul de la Madrid, conducerea festivalului a pierdut implicit prilejul de a putea conferi un premiu de prestigiu, fie pentru regie, care, ca întotdeauna la Resnais, este un act de mare artă, fie pentru interpretare — lui Yves Montand, creatorul unui personaj complex și profund.

În schimb, s-a făcut un act de autoritate, reținîndu-se pentru concurs filmul interzis francezilor de ministrul informațiilor, dar trimis la Cannes de ministrul culturii. E vorba, cum se știe, de Călugărița, adaptată de Jacques Rivette după romanul neterminat al lui Diderot. Or, dacă motivele de ordin moral ale interdicției nu stau în picioare, cele artistice motivează prea puțin faima de „fruct oprit” pe care cenzurarea a conferit-o acestei pelicule ce n-ar fi depășit obisnuitul, dacă n-ar fi fost interpretată de Anna Karina și Liselotte Pulver la nivelul superior al talentelor lor actoricești pline de resurse.

Publicitatea anticipată cu exagerare și-a făcut efectul negativ și asupra filmului lui Joseph Losey, Modesty Blaise. Nici măcar Monica Vitti, cu jocul ei nuanțat, nu reușește să umple sacul mare de așteptări cu care vin spectatorii la ceea ce li s-a promis a fi un James Bond feminin, dar din care lipsește acțiunea, voit neglițată de celebrul regizor în favoarea unei atmosfere nebulose, intelectualiste, și al unui decor de o extravagantă luxuriantă în care mișună o faună de agenți secreți brutal efeminați și spioane grațios virile.

Noul cinema. Alb și negru. O surpriză plăcută a fost filmul Un bărbat și o femeie, prin care regizorul francez Claude Lelouch a realizat imagini de un joc poetic singular, emoționante, încîntătoare prin nouțea stilului, întinerind astfel o temă veche și acumulînd șanse pentru un premiu.

N-ar fi exclus ca atunci cînd vor apărea aceste rînduri, Michael Caine să fie laureatul unui premiu, care i se va cuveni din plin pentru bravura cu care a înfruntat rolul din filmul lui Lewis Gilbert, Alfie. Totuși, filmul rămîne ceea ce este: un recital de virtuozitate actoricească care nu poate să nu dezamăgească pe cei ce vor să vadă un film.

Rătăcirile elevului Toerless și Es (intraducibil primum impersonal și neutru, vrînd în cazul acesta să desemneze un copil nedorit) sînt încercări ale cinematografului vest-german de a-și îmbogăți tematica. Nelipsite de merite, ele nu sînt totuși decît ușoare sălțări peste mediocru. Așa încît, văzînd asemenea producții, îți amintești de butada lui Jean Cocteau: „După ce privești atîtea filme, ce mult îți place teatrul!”

Cirul marilor teme. Toată lumea îl salută pe Orson Welles. Și nu numai pentru faima sa generală, pentru înfîșșarea

O masă pantagruelică pentru creatorul lui Falstaff pe ecran. Cînd ești Orson Welles totul e pe măsură.

Vîntul rece e suportat cu mai mult sau mai puțin stoicism de fetele frumoase venite la Cannes în căutarea unei glorii incerte.

sa unică, dar și pentru filmul Falstaff — o adaptare plină de originalitate, realizată în Spania, după operele prea faimoasului său compatriot, Shakespeare.

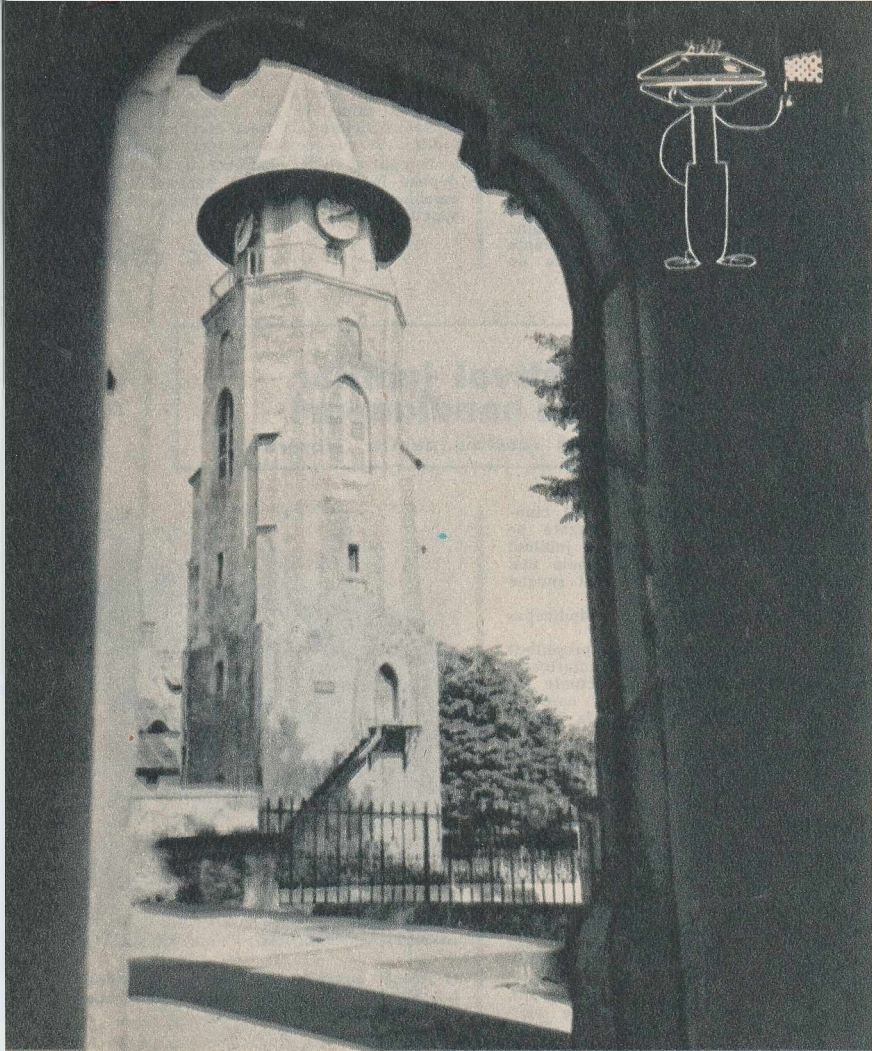
Jerzy Kawalerowicz împarte cu Andrzej Wajda aplauzele cucerite de cele două producții poloneze. Cu un plus de popularitate pentru Faraonul, care este o superproducție, în sensul bun al cuvîntului, față de Cenușă (fără diamant), film în care Wajda nu se dezmințe, dar nici nu crește. Se adaugă, firește, la acest decalaj, tot ce poate face dintr-un film istoric bine lucrat cum este Faraonul lui Kawalerowicz o operă pe care toți — de la mic la mare — se duc să-o vadă, ani de-a rîndul.

Răscola, filmul lui Mircea Mureșan, a fost un moment de calitate, datorită seriozității și măiestriei cu care aduce pe ecran o mare temă a timpurilor: pămîntul, oamenii care luptă pentru pămînt cu o societate strîmb alcătuită, dominată de brutalitate, de violență și de criterii abuzive. S-a spus pe bună dreptate că este un film care îmbină grandoarea cu sobrietatea.

În momentul cînd transmit aceste rînduri, festivalul continuă. La fel și comentariile, care, aici, la Cannes nu se încheie decît o dată cu decernarea premiilor. Pentru a face loc celor stîrnite de hotărîrile juriului.

Cannes, 18 mai

Georges ALAIN

ATENȚIUNE AUTOMOBILIȘTI!

Dacă ați rămas în pană în Bacău, adresați-vă cu încredere **SERVICIULUI DE REPARAȚII AUTO** al cooperativei „Munca Invalizilor” din str. 15 august.
La dispoziția dv. lucrători cu înaltă calificare.

TURIȘTI

Atunci când sînteți în trecere prin orașele:

- Bacău,
 - Piatra-Neamț,
 - Bieaz,
 - Roman,
 - Sîlcie Moldova,
 - Orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej
- nu uitați să vizitați

MAGAZINELE DE ARTĂ POPULARĂ

bine aprovizionate cu mărfuri de artizanat

Higeia

BATISTE DEZINFECTANTE confecționate din hirtie creponată. Calmante și emoliente.

Un produs al cooperativei „Chimica” Bucureș